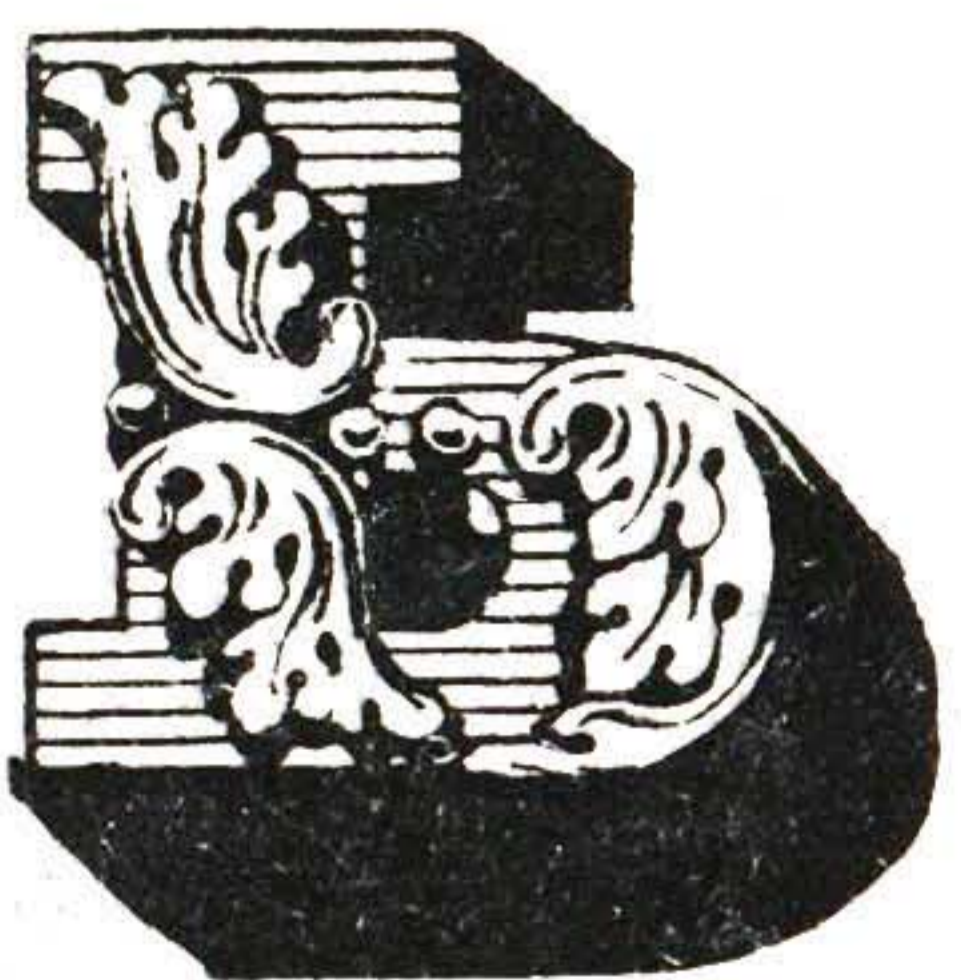
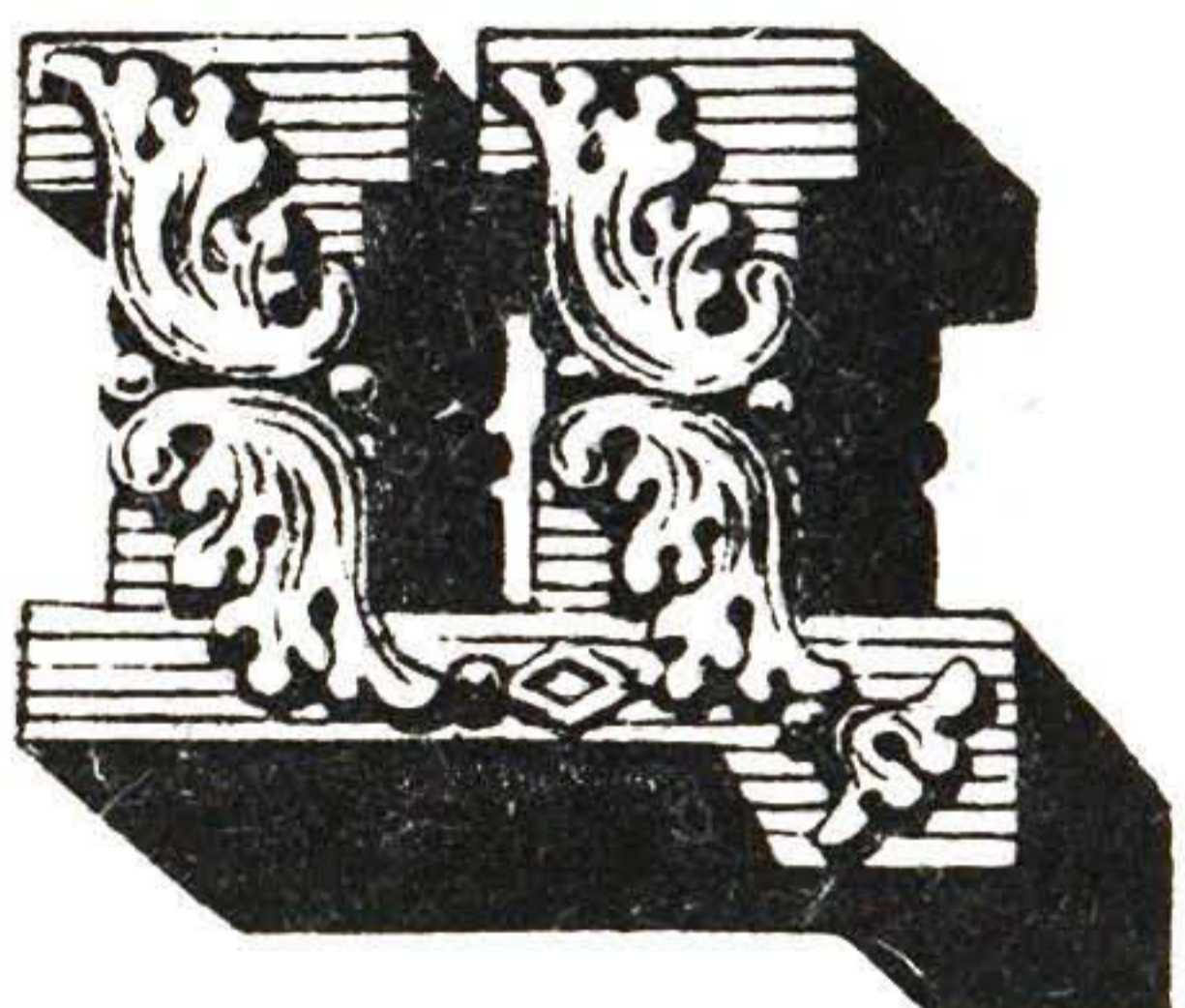
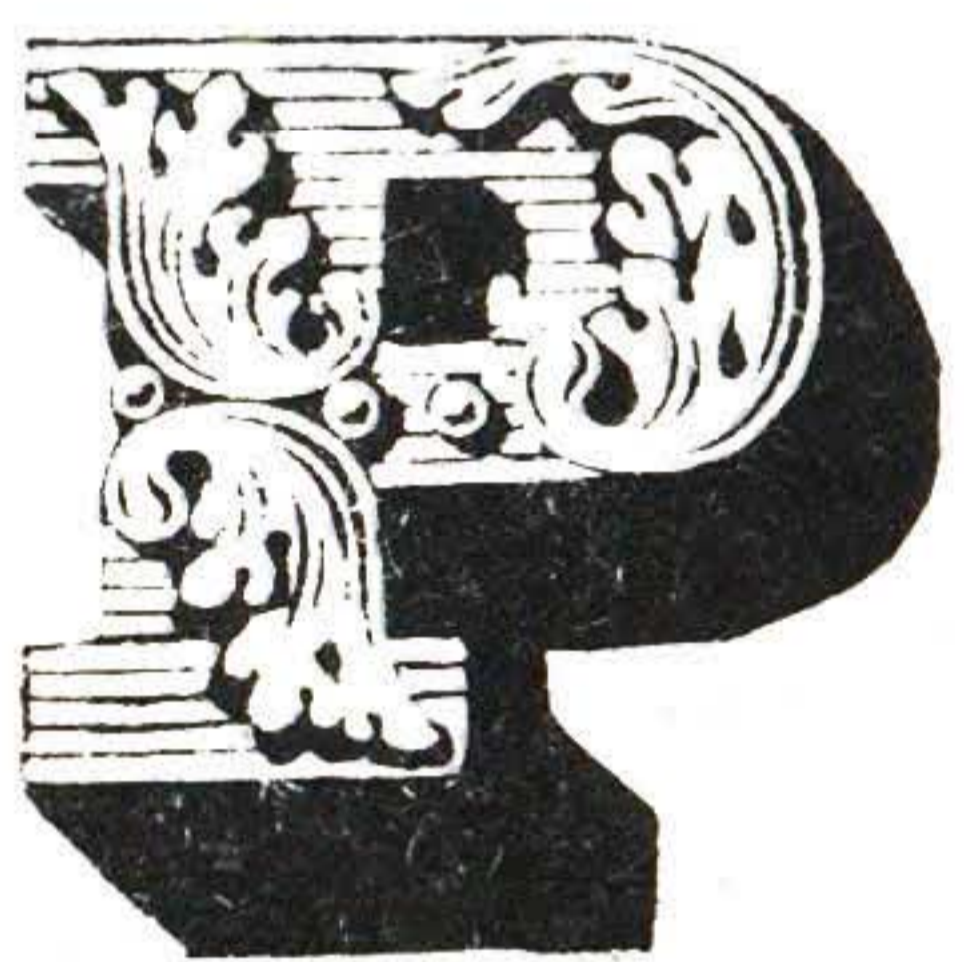
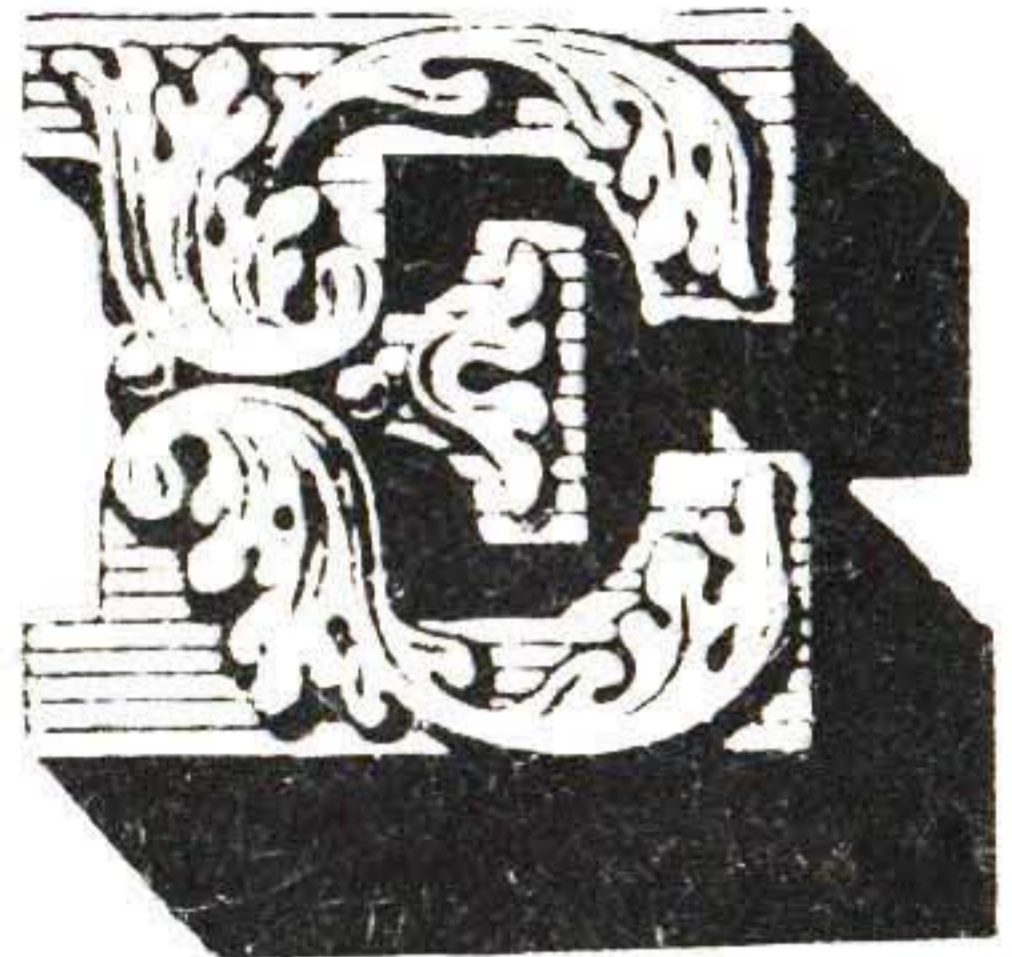
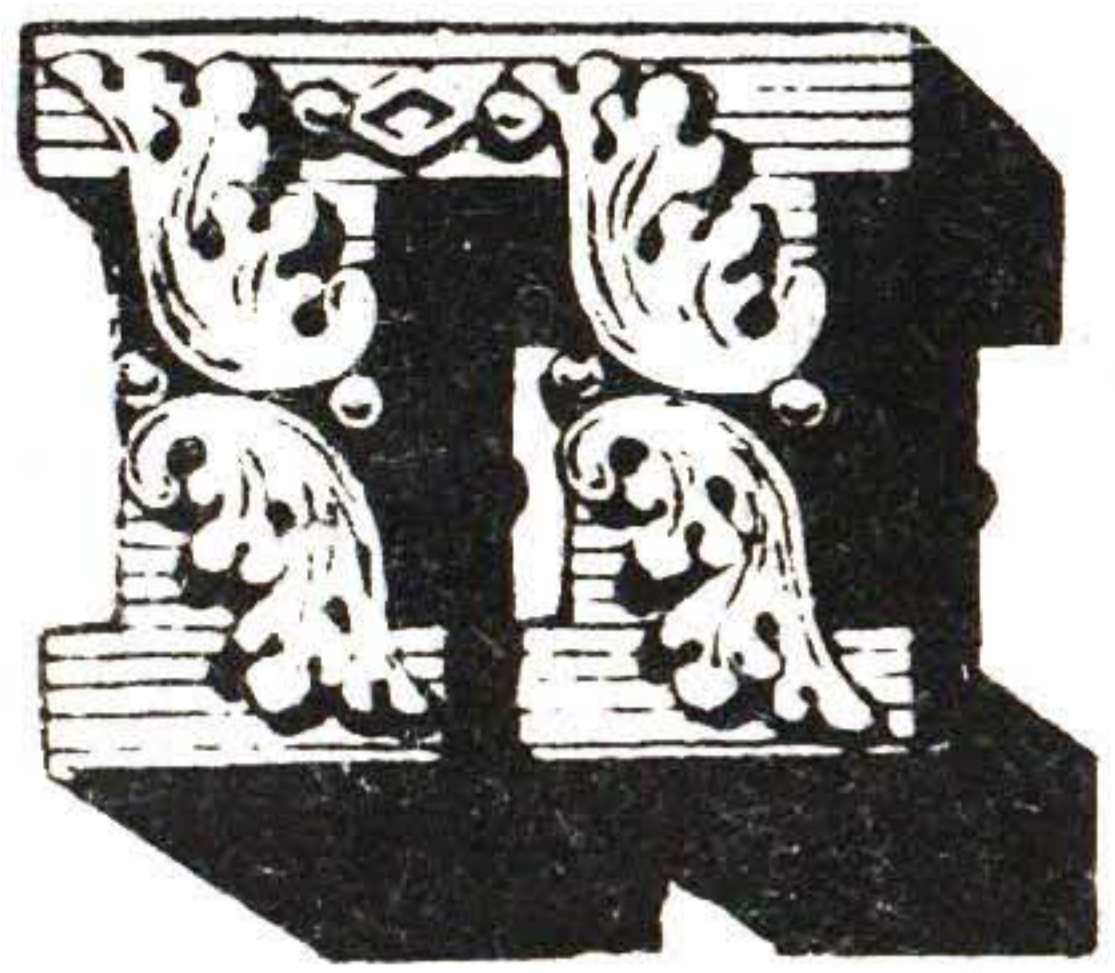

ЛЮТИЙ
1976

Київ

Антикомуністи й антирадянщини усіх мастей вдаються до найбрудніших пропагандистських трюнів і всілякої фальші, щоб принизити історичне значення XXV з'їзду КПРС.

Та нехай собі як знають —
божеволіють, конають, —
нам своє робить...

Павло ТИЧИНА.
«Партія веде».

Виходить з січня 1927 р.

№ 4 (974)

Ціна номера 12 коп.

Мал. А. АРУТЮНЯЦА

Ми йдемо походом гідним.
П. ТИЧИНА.

I
Одразу ж і скажу про сутне:
Читачу! В ці знаменні дні
Поговорити про м а й б у т н є
З тобою хочеться мені...

У давній час непросвіщений
Людське прийдешне
По зірках
Читав астролог — муж «учений»
(Учений, зважте, у лапках!)

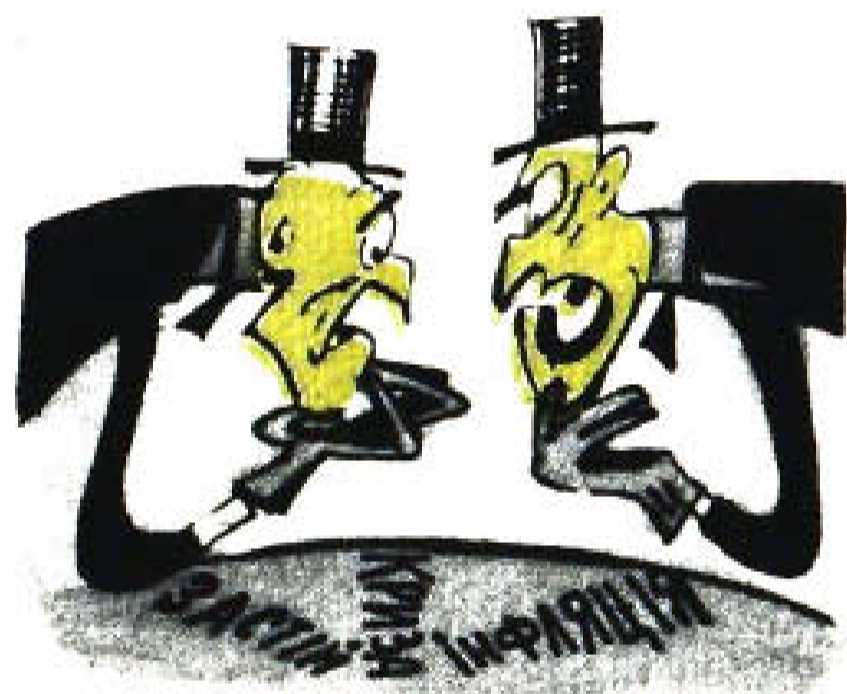
Він, як була кому потреба,
Дививсь на зорі, чухав лоб,
Брав, як зі стелі, дані з неба
Й складав клієнту гороскоп.

З якого й вичитать могли ви,
Яке на вас майбутнє жде...
Отак визнавали перспективи
На тиждень, місяць і т. д.

Як на теперішній наш розум,
То це була сама мана,
Бо ж ясно, що отим прогнозам
І в день базарний — гріш ціна...

Та факт є фактом: он сьогодні
Подекуди — ото діла! —
Знов стали ясновидці модні,
В хід астрологія пішла!

Знов (просвіщена вже!) Європа,
Точніш сказати б — «вільний світ»,
Шука розгадки в гороскопах —
На день, на рік, на кілька літ...

Світ капіталу панікує,
Мов наближається потоп,
Шукає порятунку всує,
Уткнувши носа в гороскоп.

Зітхає: «Радощів — не густо,
Все — криво йде і навкосо...
Застій... Інфляція... Банкрутство...
Що ж завтра буде?! Ну й часи!..»

А час — він що? — він справу знає,
Як не крути — своє бере:
Тече вперед і підмиває
Усе прогниле і старе.

Воно приречене сконати!
І хоч зивається, мов змія,
Йому історії куранти
Видзвонюють за упокій!..

II

Із часом, власне, діло ясне:
Його не візьмеш на припін —

СЛОВО ПРО НАШ ЧАС

Що своєчасне, що
сучасне, —
Лише із тим у дружбі він.

Тому-то час із нами — в згоді
І славно трудиться на нас,
Тому-то й кажемо сьогодні:
Прекрасний час! Чудовий час!

Щодень — нові нам перемоги,
Нові здобутки нам дає...
Прекрасний час! Ми без тривоги
В майбутнє зоримо своє.

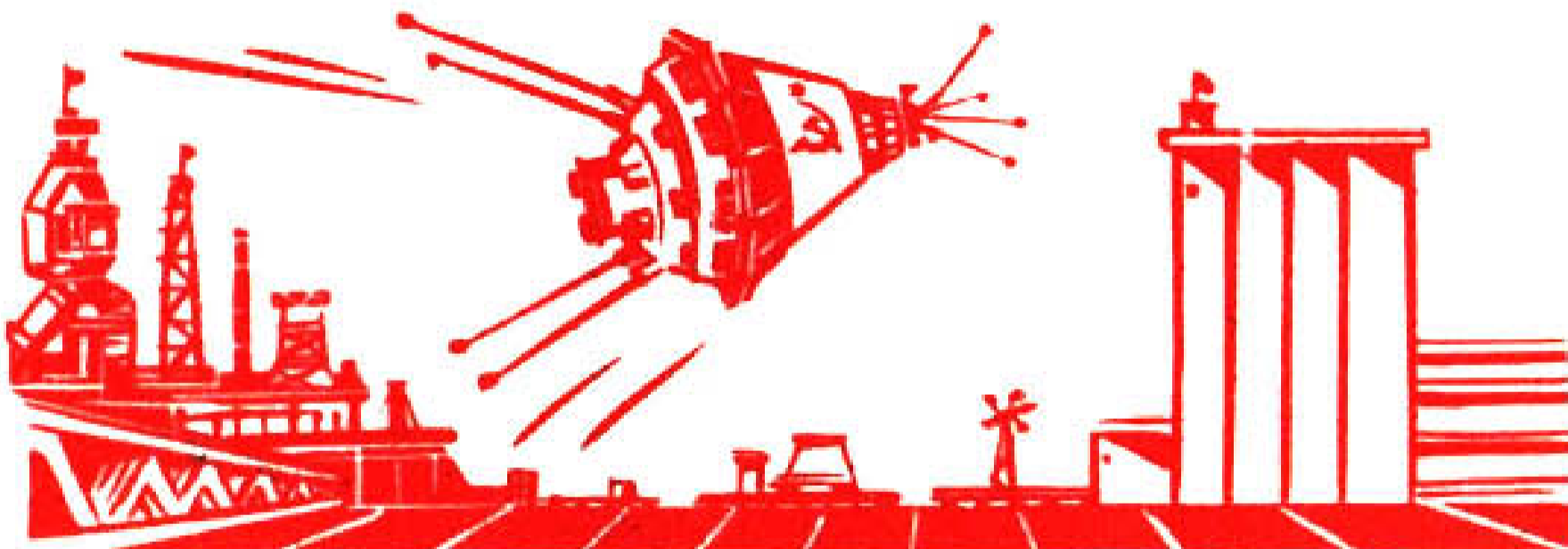
Нам не потрібно ворожити,
Ми знаєм без ворожбитів:
За рік — це краще будем жити,
За п'ятиріччя — й поготів.

Так значиться у наших планах...
Та пам'ятаєм повсякчас,
Що це — не як небесна манна
Впаде готовеньке на нас.

Сказати твердо ми повинні:
«Халтурі, бракові — каюк!..
Хай душу радує людині
Усе, що вийде з наших рук!

В усім порі майстрами стати,
Майстрами першої руки,
Бо ж не чужого дяді ради —
Для себе ж трудимось таки!»

І хай собі до тям візьмуть
Всі, хто прожить безжурно б рад,

Що наш похід до Комунізму —
Не безтурботний променад.

В дорозі важче все бувало
Стим, що першими ідуть,
А нам припало ж, нам припало
Для людства торувати путь!

Розбивши першими кайдани,
Правічне скинувши ярмо,
Під стягом Леніна багряним
Походом гідним ідемо.

І злomu ворогові — годі
Затьмарить нашу світлу ціль,
Спинити нас у цім поході
А чи звернуть на манівці.

Бо в час погожий і в негоду,
Не хилячись, на повний зріст
Крокує на чолі походу
Боєць незламний —
Комуніст!

III

І серцями й думками
незрадливі і чисті,
проти зла і наруги,
проти зиску і лжі,
за вселюдське майбутнє
ведуть комуністи
бої
на передньому рубежі.

Не осліпні душою,
не фанатики вперті;
а в людські ідеали
віри сповнені вщерт,
комуністи
за правду
ішли проти смерті,
комуністи —
за правду
стояли на смерть!

Коли встати було
понад силу людини,
коли — куля у серце
чи у груди — багнет,
підіймались вони
у пориві єдинім,
підіймались на клич:
«Комуністи — вперед!»

І тепер, коли тихі
сіяють нам зорі, —
чути в ритмах будов
і у громі ракет,
і у шумі ланів,
і у гулі моторів:

«Комуністи — вперед!
Комуністи — вперед!..»

І показує нам
У майбутнє дорогу
над віками простерта
рука Ілліча,
і крокує історія
з нами у ногу,
і з узятого курсу
не зверне!..

IV

Хоча
Іще пнуться супостати
Нашу правду оббрехати,
Затуманить світ,
Честю й совістю гендлюють,
Каверзують,
Репетують,
Наче на живіт.

Чуєм, як звучать у згоді
(І на Заході, й на Сході)
Злобні голоси,
Але кодло зловороже
Цим собі не запоможе —
Ні, не ті часи!

Чень відомо ж бо, що шавка
З усіх сил, буває, гавка,
А вітер — несе;
Брешуть пси й на сонце ясне,
А воно собі не гасне —
Світить та й усе!

В світі нині — потепління,
Це — часу нове веління,
Бо пора така,
І не в силі баламути
Вбік історію звернути —
Кишка затонка.

В мудрій ленінській основі,
У яснім партійнім слові,
Зверненням до нас,
У чітких партійних планах —
Наша воля нездоланна,
Явлена не раз.

Ворожити нам не треба —
Живемо не з ласки неба:
В збратаній сім'ї.
Нам прийдешне видно й нині —
Ми ж — творці його єдині,
Ми ж — і хазяї.

Всіх нас партія зростила,
В нас — її незламна сила;
Проти зла і тьми
Стоїмо, як мур, надійні,
Бо — партійні й безпартійні —
Комуністи ми!

Нам — палати, а не тліти,
Іллічеві заповіді
Свято берегти;
Все, що лізе нам під ноги,
Геть змитати із дороги
Та вперед іти.

Нам трудитися для миру,
Нам плекати дружбу щирю
В світі між людьми.
Берегти її недремно,
Недаремно ж, недаремно —
Комуністи ми!

Недаремно ж звідусюди
Всі звертають чесні люди
Погляд на Москву,
Де зійшлися дружно знову
Комуністи на розмову
Щирю й ділову.

Недаремно йде за нами
Все, що серцем і думками
Чисте й молоде.
Бо йдемо походом гідним —
Шляхом ленінським побідним
Партія веде!

Д. МОЛЯКЕВИЧ.

Мирний наступ триває.

Передз'їздовські подорожі Перця

Домна

для ліриків

Будемо відвертими: далеко не в кожній людини вигляд коксохімічного комбінату або якого-небудь підприємства чорної чи кольорової металургії може викликати таку ж зливу позитивних емоцій, як, скажімо, березовий гай, наповнений солов'їним витьохкуванням. Навпаки, спостерігаючи за хмаринками, що народжуються з труб, мимоволі починаєш виношувати статтю на захист природи та іншу подібну прозу. Можливо, саме через це поети-лірики охочіше і частіше пишуть про сонце, небо, поле, зорі, ніж про індустріалізовані пейзажі.

І ось працівники 23 науково-дослідних і проектних організацій мало не з усіх республік вирішили створити підприємство, що задовольняло б найвибагливіші смаки ліриків. Вийшла домна, та така, що характеризувати її можна тільки епітетами найвищого ступеня.

Вона — найбільша. Коли все притреться, відрегулюється, домна № 9 Криворізького ордена Леніна і ордена Трудового Червоного Прапора металургійного заводу імені Леніна даватиме щороку 4 мільйони тонн чавуну. Найкращого. Вже тепер, як заявляє голова цехкому профспілки С. О. Нескоромний, споживачі з рук виривають їхній метал. А що буде, коли здійсниться один з намірів металургів — вибороти для своєї продукції державний Знак якості, — можна тільки уявити.

Домна № 9 — найунікальніша. Більшість вузлів і агрегатів існує, так би мовити, в одному примірнику, бо проєктувалися вони, розроблялися і виготовлялися саме для криворізького гіганта. Завдяки унікальному устаткуванню домну № 9 можна назвати найсучаснішою. Тут ви не побачите ні копра, ні рудного двору, ні шлаковивізних колій. Тільки конвейєри.

— Стривайте, — можуть сказати, — епітетами «найбільший», «найсучасніший» зараз нікого не здивуєш. Усе, що будувалося в минулій п'ятирічці, якщо не найбільше, то, принаймні, найсучасніше. А де ж отой стимул для ліриків, про який ви говорили?

А стимул якраз і впливає з попередніх епітетів. Над домною № 9 найчистіше небо. Тут найчистіша в світі територія металургійного підприємства. Вода, яку бере домна з річки, повертається ще чистішою, ніж була.

Усередині теж ніщо не заважатиме натхненню. Повітря біля печі не гірше, ніж у березовому гаю, бо працюють потужні кондиціонери. Зірок не менше, ніж на липневому небі, бо з чотирьох льоток кожної години ллється готовий метал. Дев'ять тисяч тонн чавуну щодоби розливається по ковшах, розсипаючи міриади іскор.

Та головне — люди. Всі технологічні бригади домни — комсомольсько-молодіжні. Це означає, що перші — недавно зі шкільної лави, другі — з училища, а треті — тільки-но засіли за столи в інститутах і технікумах. Тому, щоб хоч трохи наблизити виробництво до навчального процесу, адміністрація, партбюро, комітет комсомолу вирішили оцінювати їхню роботу за п'ятибальною системою. Повнісінький ажур з якістю, кількістю, технологією, трудовою дисципліною — одержуйте «п'ятірку». Десь щось закульгало — маєте на бал менше.

Скажу відразу: середнячків, а тим паче «двійочників», на домні не було з першого дня її роботи. Працювали металурги дружно, натхненно, тому ще до початку роботи з'їзду зробили те, що зобов'язувалися зробити з нагоди цієї славної дати: виплавили трьохмільйонну тонну металу.

А ви кажете — нема стимулу для натхнення лірикам. Та навіть я, людина, що за все своє свідоме життя не написала жодного римованого рядка, несподівано для самого себе вибухнув цілою строфою:

Нащо йти нам, де трави похилі,
Де замріяних вод течія!
Можна буде, повір мені, мила,
Й біля домни почуть солов'я.

В. БАЛАШІВСЬКИЙ.

м. Кривий Ріг.

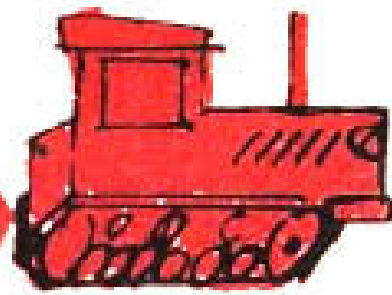
Леонід Петрович Редченко, горновий.

Микола Федосійович Батцолой, горновий.

Дружні шаржі
А. АРУТЮНЯНЦА.

Тро КІЛЬКІСТЬ ЯКІСТЬ

Один мій знайомий хлопчик трактори колекціонує. Таке у нього хобі. Не справжні, звичайно. Хлопчик колекціонує листівки із зображенням тракторів, фото, вирізки із старих журналів.

Хвалиться якимось своїм новим експонатом:
— Дивіться, дядю, це — «Гном»! Такі трактори виготовлялися на наших заводах у 1926 році...

Дивлюсь... Цього року «Гном» — ювіляр. Йому п'ятдесят. П'ятдесят років наче й не похилий вік, але який же той «Гном»-дідусь слабосилий порівняно зі своїми синами та онуками! Мав він потужності «аж» 6 кінських сил, міг зорати за день «аж» 3 десятини...

І все ж таки був він чудом як на ті часи!
А нинішній трактор хіба не чудо? Чудо! Проте ми звикли до чудес. Звикли, бо чудеса у нас рукотворні. Чудеса в науці, промисловості, сільському господарстві поставлені нашим народом на потік.

Хоча б ті ж трактори.
За минулу п'ятирічку зросло їх «поголов'я» на 1 мільйон 700 тисяч, а в цій, десятій п'ятирічці, до тих, що вже по ланах наших неозорих брикають, прибіється ще такий собі «табунець» у 1 мільйон 900 тисяч «голів». Ніхто при тому не гарантований, що не буде їх навіть більше. Бо до планів у нас підхід творчий. Он минулої п'ятирічки Челябінський завод взяв та й випустив понад план кілька тисяч «зайвих» тракторів. Та й на інших тракторних заводах хлопці знають, з якого кінця на план дивитися. Не з того, що «недо», а з того, що «пере».

Тракторів при тому заплановано випускати хороших і різних. Воно й минулої п'ятирічки механізатори на них не скаржились. Один відомий механізатор так сказав:

— Колись трактор лише землю орав, а тепер буквально все робить, от хіба що тільки ще не навчився вареники ліпити. Хоча до виробництва вареників пряме відношення має.

Планами передбачено, що трактор та інші його залізні родичі матимуть пряме відношення не лише до вареників, але й до ковбас. Наше тваринництво одержить в десятій п'ятирічці тракторів та інших машин на суму 10,3 мільярда карбованців!

Колись від значно скромніших цифр голова могла піти обертом, а вороги наші іменували плани перших п'ятирічок не інакше, як «утопіями».

Нині — найграндіозніші цифри наших планів сприймаються нами, як цифри робочі, реальні, а що хтось, зачувши їх, сидючи в своєму «офісі», зубами скрегоче, нам від того голова не болить.

Чому зайшла мова саме про трактор?
Мабуть тому, що саме з приходом трактора на поля наше сільське господарство стало тим, чим воно є, а, створюючи перші трактори, наша індустрія тримала (і з честю витримала його!) екзамен на зрілість. Трактор став символом нашого зростання від тих часів, коли Володимир Ілліч Ленін мріяв, що працюватиме їх на полях сто тисяч, і до наших днів, коли їх працюють мільйони...

Десята п'ятирічка! Можна сказати — ювілейна! Протягом неї, а може, і раніше...

Я чому кажу, «а може, й раніше»? Бо їхав одного разу в електричці, в компанії славних хлопців. Як зрозумів з їхньої розмови: всі з одного заводу, з одного цеху, з однієї бригади.

От один з них і каже:
— Це було ще в десятій п'ятирічці...
— Пробачте, хлопці, — втручаюся, але ще дев'ята не закінчилася.

— Для нашої бригади, товаришу, — пояснюють, — вже й десята скінчилася! Одинадцята в розпалі.

Таких бригад, таких цехів, таких заводів — у нас багато, що дає право говорити: «а може, й раніше»...

Так от, до 1980 року лише в нашій республіці об'єм промислового виробництва зростає на 30—34 проценти!

Енергійно розвиватиметься промисловість у західних областях республіки.

Буде забезпечено введення в дію потужностей на Чорнобильській, Ровенській, Південно-Українській атомних електростанціях, розпочнеться будівництво ще двох атомних!

Видобуток вугілля у 1980 році сягне 226—229 мільйонів тонн!

Виплавлятиметься 58—61 мільйон тонн сталі! Мінеральних добрив вироблятиметься до 24,4 мільйона тонн!

А звідси — проста арифметика: ми — земельці, землячка — нам.

Середньорічне виробництво зерна буде доведено до 46—48 мільйонів тонн, цукрового буряку — 53—54 мільйони тонн, м'яса — 3,4 — 3,6 мільйона тонн, молока — 21,5—22,3 мільйона тонн!

Буде зрошено 503 тисячі гектарів засушливих земель і осушено 600 тисяч гектарів земель заболочених!

Проте десята п'ятирічка характерна не лише злетом кількісним, але й злетом якісним. Висока

якість! Якість всього, що виходитиме за ворота наших підприємств. Незалежно від того, бульдозер це чи ополоник, електронно-обчислювальна машина чи пара шкарпеток!

Іншими словами — будь-яка продукція, будь-який товар мусять мати таку якість, таку кондицію, такий товарний вигляд, щоб у магазині, взявши щось у руки, ви його назад на прилавок розчаровано не клали, а виявляли охоту негайно придбати.

Що для цього потрібно?
Для цього, найперше, потрібно, щоб одна цифра різко зменшилася.

Щоб малошановне плем'я бракоробів поріділо на очах.

Ми — сатирики, теж вміємо мріяти. І мрії наші теж реальні. Тож мріється про такий час, коли приїдемо на якийсь завод чи фабрику, а директор нам і скаже:

— Товариші сатирики, майте совість! Вас он скільки, а бракороб у нас один-однісінький! Що ж ви, всі на одного? Крім того, він уже за розум взявся, виправлятися почав, то, може, без фейлетону обійдеться?

Ми завжди — за!
Хоч фейлетони — наше ремесло, але, повірте, ми завжди радіємо, коли в житті обходиться без фейлетонів.

І в дні роботи XXV з'їзду нашої партії ми, сатирики, рапортуємо, що стали на ударну вахту якості.

Ми хочемо, щоб у десятій п'ятирічці зросла художня якість наших фейлетонів, але різко знизилася кількість.

Микола БІЛКУН.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

П'ЯТИРІЧКА-П'ЯТИРІЧКА ЯКОСТІ

ГІТЛЕРИЗМ ПРО ТОМАСА МАННА І НАВПАКИ

Фюрер чілійської військово-фашистської хунти Піночет напевне ніколи не читав Томаса Манна. Можливо навіть, що й нічого не чув про видатного німецького письменника. Не ті інтереси в генерала! Але коли хунта заборонила всі твори багатьох видатних письменників світу різних часів — Пушкіна і Толстого, Драйзера і Лондона, Шолохова і Арагона, а також Томаса Манна з Генріхом Манном та інших, — Піночет вирішив сказати дещо з цього приводу. Як бачите, кривавого генерала іноді раптом тягне до інтелектуальних проблем.

Так от про Томаса Манна цей Піночет сказав те ж саме, що колись говорив Геббельс. Можливо, генералові підсунули відповідну шпартгалку його «радники» з числа непокараних гітлерівських злочинців, які знайшли собі притулок і заняття за фактом у рейху Піночета. На думку генерала, із творами Томаса Манна слід зробити лише одне — спалити. Так робили гітлерівці понад сорок років тому. Про це Піночет, безумовно, дещо чув.

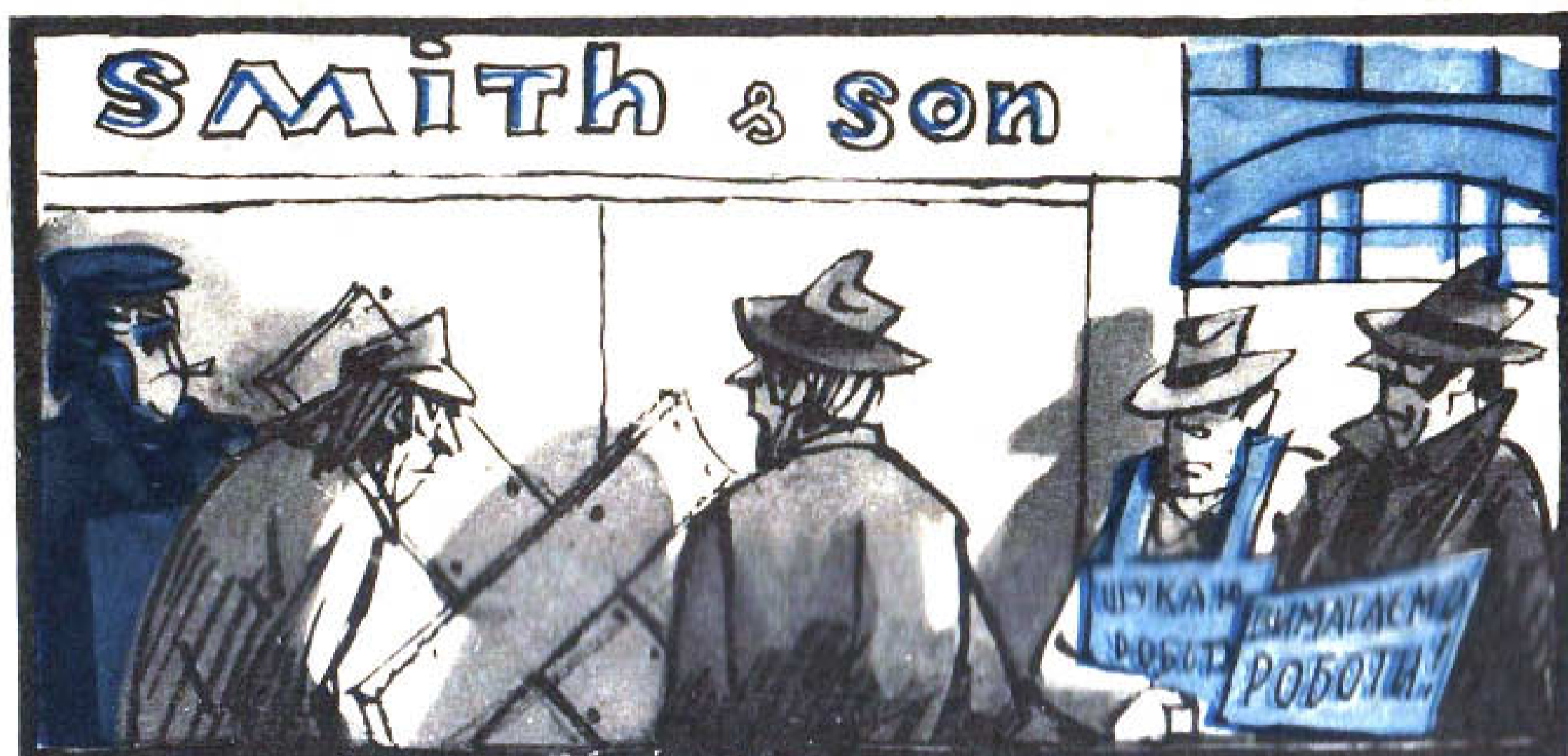
Але навряд чи генерал чув, що про нього і його хунту сказав колись Томас Манн. Еге ж, Томас Манн, хоча він, звісно, не міг достеменно знати, що об'явиться генерал на ймення Піночет, і саме в Чилі. А видатний німецький письменник от що сказав:

«Фашисти можуть лютувати, можуть убивати і спалювати, народи все одно розрахуються повністю з ними, з їхніми генералами і дипломатами, судьями і катами...»

Написав ці слова Томас Манн ще в 1942 році, коли гітлерівці лютували, вважаючи свій злочинний рейх вічним. Та хіба ж і не про Піночета сказано це?!

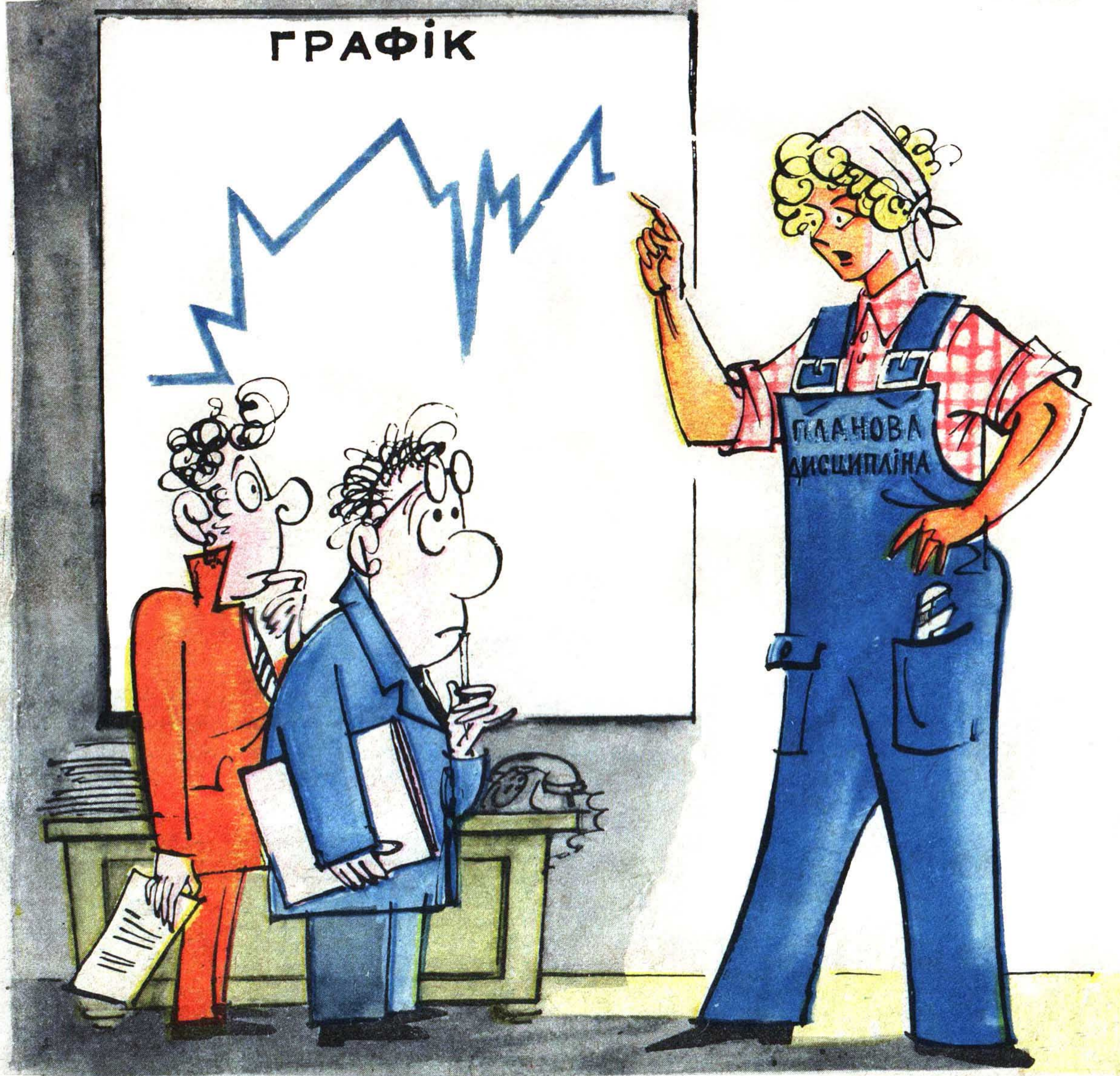
От і виходить, що Томас Манн знав невідомого тоді ще Піночета значно краще, ніж Піночет всесвітньовідомого Томаса Манна...

Я. ВАЛАХ.

«Особливо важлива в нашому суспільстві планова дисципліна. Всі знають, що план — основа основ нормальної життєдіяльності соціалістичного народного господарства. Але відігравати таку роль план може лише за умови, що його строго і неухильно виконують».
(Із передової «Правди» за 6/ХІІ 1975 р. «По ленінському шляху — до комунізму»).

Мал. В. ГОНЧАРОВА

Вчителька: — Раз і назавжди запам'ятайте, що за такі криві лінії я буду ставити тільки двійки!

Велика і прекрасна доля — бути дитиною. Я ніколи не був нею, а коли надумався стати, вже треба було голитися.

Батьки мої були безпросипними п'яницями. Цілими днями вони тільки те й робили, що пили гіркий напій свого нещасного убогого життя.

У шість років я вже прикладався до тієї самої пляшки. Життя дерло з нас по три шкіри за появу на світ білий, і мені було цілком байдуже, якщо я закінчу його під колесами автобуса, бо частенько доводилось висіти на підніжках і зіскакувати на будь-якій швидкості, коли мене добирався кондуктор. На які тільки витівки я не йшов, аби вприсити пасажирів, щоб купив газету! Треба ж було заробляти якось на шмат хліба.

Один-єдиний раз я ходив до школи, і то лише для того, щоб продати школярам карамельки. А коли побачив, як чудово гралася там діти, твердо дійшов висновку, що в моєму віці найкращою забавою буде кохання. Та коли дійшло до діла, виявилось, що це не така вже й проста справа. Бідному всяка одежина личить, та товариство з нашого кварталу обірванця в свою компанію не приймало. Отже, в очі дівочі я міг заглядати лиш у вітринах або на афішах.

Якось я зробив відкриття: у мене є дядько — хай йому грець! Думав, тепер і на мене сонечко гляне. Та бідному все в очі вітер дме.

Одного дня, на біду, їх у тижні цілих сім, — все й почалося. Не пам'ятаю вже, що мене привело до дверей будинку дядька. Він охоче запропонував мені переступити поріг своєї господи. Потім показав свою невеличку фабрику і довірливо повідав, що йому дуже потрібний роботящий хлопець. Ним міг би стати і я.

Ось так, по-родинному, я й став працювати у рідного дядечка за шістьдесят сентаво* в день. А через тиждень я знову зробив відкриття, цього разу сенсаційне. Робочий день з четвертої години ранку до сьомої

* Сто сентаво становлять один песо. (Прим. перекладача).

2 січня 1976 року кубинський наряд відсвяткував річницю національного повстання, яке назавжди покінчило з диктаторським режимом імперіалістичного найманця Батісти, що проводив антинародну внутрішню й зовнішню політику.

Прочитавши читачам одну з гуморесок відомого кубинського письменника-гумориста Анхела Фернандеса, присвячену цій великій події на землі Латинської Америки.

Анхел ФЕРНАНДЕС

ГУМОРЕСКА

вечора в дядька дорівнював рівно восьми годинам. Та й це ще не все. Виявилось, що «сорокачотирьохгодинний робочий тиждень» закінчувався опівдні в неділю, а не в суботу, як я гадав. Звісно, вола звуть у гості не мед пити — воду возити.

Але ж рідня є рідня, для того вона й існує, щоб допомагати одне одному. Того дня, коли доля усміхнеться дядькові, у племінникової кози, як кажуть, хвіст виросте. У всякому випадку, він мене в цьому запевнив.

І доля усміхалася дядькові все ширше й ширше, піднімаючи його все вище й вище, немов по щаблях. Вона зводило йому будинки і яхти, споруджувала нові й нові підприєм-

ства, щоправда, не без допомоги янки, з якими він щиро подружився. Я теж піднімався, тільки не так, як дядько, а з ящиками, складаючи їх все вище й вище, остерігаючись, аби не розбити ні пляшки грайливих чи шипучих напоїв і не зробити собі, таким чином, затемнення сонця. Таку честь мав, як собака в ярмарок: або всюди ганяють, або хазяїн до воза прив'яже.

Окрім цього, мій дядько був людиною дуже набожною, ніколи не ігнорував нагоди підкреслити це, і щонеділі обов'язково сповідався в церкві. Я, в свою чергу, остаточно переконавшись у його святості й злодійському сумлінні, якось в неділю підсумував своє убоге життя і дав душі відряду — висповідав його, на чім світ стоїть. Сказав, що слова його з маслечком, а совість у нього собача. Я, мовляв, працюю, як віл, а багато разів обіцяної надбавки й досі нема.

Якщо ти ще раз затягнеш свою пісню про надбавку, я викличу поліцію і скажу їй, що ти фанатичний комуніст, бунтівник, фіделіст, безсоромник і нахаба.

Я вже ладний був розмалювати дядькові мармизу, як раптом згагнув, що за це він може заслати мене туди, де козам роги правлять, і я взагалі не зможу нічого добитися. То чи ж варто! Краще спершу вияснити, що воно за комуністи, та ще й фанатичні.

І я дізнався. Дізнався трохи згодом, коли на фабриці з'явився посередник і зробив нас її господарями. Дізнався, коли мені дали гвинтівку для захисту того, що було зроблено ціною виснажливої праці від зорі до зорі, ціною спотвореного дитинства і втраченої юності, убогства і сліз батька.

Зрозуміло, я вже знаю, що означає слово комуніст. Я завжди був комуністом і назавжди ним залишусь. Ким я вже ніколи не буду, то це племінником. Тепер племінником став мій дядько. Він утік до свого дорогого дядечка Сема.

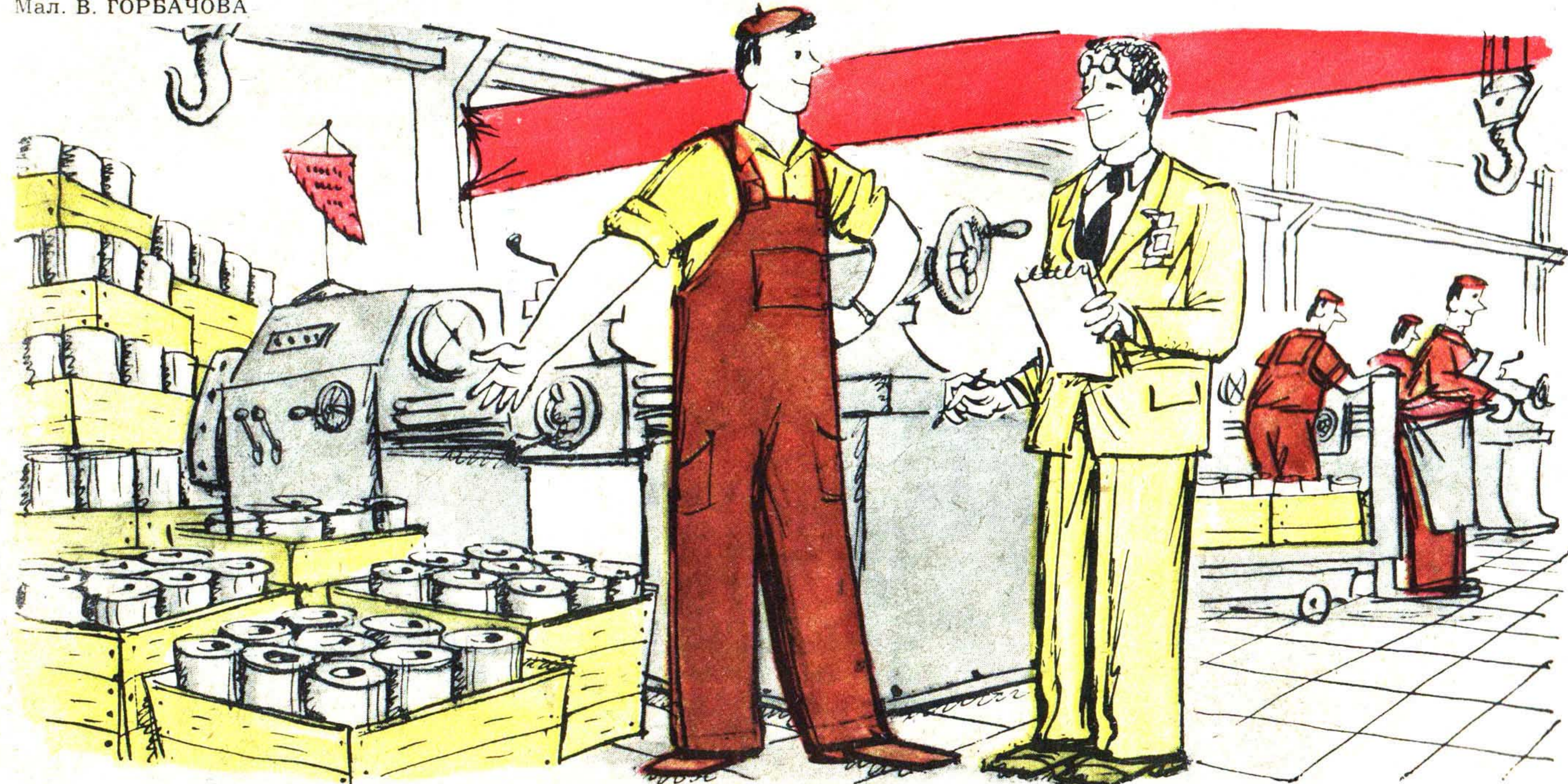
Переклад з іспанської Михайло РОЙ.

м. Гавана, Куба.

Найкраще оформлення на честь XXV з'їзду КПРС.

Мал. В. ГОРБАЧОВА

— Ну, майстре, приймай продукцію в рахунок лютого й березня, а я тепер зі спокійною душею можу їхати на з'їзд!

Передз'їздивські подорожі Перця

Спочатку про нього тільки мріяли...

Потім про нього прочитали в газетах і, як водиться, наперерві заговорили.

Ну, а тепер — будь ласка: гігант цей можна вже й побачити. І здалеку, і зблизька. Кому хочеться — скатертиною доріжка! Асфальтована, хоч яечка по ній коти.

Власне, доріжка до нього навіть не одна. З Хмельницького до Теофіполя (а гігант саме й виріс у цьому районному центрі, поблизу річки Полкви, притоки Горині) можна дістатися і через Війтівці, і через Красилів, і через Чорний Острів.

Чому ми наголошуємо на доріжках? Тому, що колись було до Теофіполя дістатися — все одно, що на краю світу побувати. Ані залізниці, ані бодай поганенької брукувки. Видно, не даремно в давні часи і сам Теофіполь Човганом іменовали. До нього доки було довчогаша, то з чобіт самі халяви лишаться. Тому кмітливі люди в той край здебільшого босоніж мандрували. Легше й дешевше.

А Човган, слід підкреслити, славився своїми ярмарками. Та ще гуралями.

Нині ж туди добиратися дуже просто. Сів на автобус чи машину і — ось тобі Теофіполь, а ось тобі й отой знаменитий гігант — цукровий завод.

Воно, здавалось б, на Поділлі, де споконвік стільки буряків вирощують, цукровий завод — не дивина. Тут їх є та й є. Як шахт на Донбасі. Але ось цей, Теофіпольський цукрозавод, що за Директивами XXIV з'їзду КПРС побудований, і є справжня дивина.

Таких заводів у нас ще не будували. Гігант! І за розмірами, і за своїми виробничими потужностями. Уявляєте собі: шістьдесят тисяч центнерів буряків на добу ковтає. А натомість вагонами цукор силпе. І вже спінув. 18 грудня минулого року у стрій діючих став.

Після огляду цього чуда техніки хочеться якось свої розбурхані враження уговтати. Це ж треба таку махину збудувати! Сидимо, розмовляємо із секретарем партбюро Миколою Івановичем Бровкою, заступником начальника профспілкового штабу будови Леонідом Павловичем Горячевим, головою будкому тресту «Хмельницькцукробуд» Степаном Михайловичем Марценюком.

Тепер, коли вже цукор, як кажуть, пішов «на-гора», менше мовиться про те, як все робилося, а більше про те, що зроблено.

Виявляється, про Теофіпольський цукровий гігант знають не тільки в Радянському Союзі. Про нього світ знає. Найновіше, найдосконаліше обладнання тут і з України, і з Росії, і з Білорусії, і з Грузії, і з Литви, і з Польщі, і з Чехословаччини, і з Угорщини. І як наслідок, уже на заводі автоматизовано, для ручної праці місця ніде нема.

Але завод — це ще не тільки цукор. Завод — це й нове житлове містечко, де вже заселено 300 чудових квартир і гуртожиток на 360 місць, і де ще зводиться чимало багатопверхових красенів; це — середня школа на 640 і дитячий садочок на 280 місць; це — поліклініка й лікарня, Будинок культури на 700 місць і бібліотека; 3 їдальні, 4 буфети і 2 магазини, це, нарешті, новий вузол зв'язку. Багато збудовано й обжито. Децю в стадії будівництва і буде ось-ось готове.

Подивившись, замилуєшся і майже словами поета скажеш: «Не той нині Теофіполь, Полква-річка не та!»

І все це по велінню рідної партії зробили чудові не та люди.

І серед них нам назвали імена справжніх ентузіастів п'ятірочки: бригадирів — Миколу Дмитрука, Валентина Луценка, Миколу Зінчука, мулярів-штукатурниць — Галину Трачук і Ганну Кобилянську, начальників діляниць — Анатолія Мартинюка, Бориса Язковця та ще багатьох і багатьох інших.

Теофіпольчани задоволені. Ще ж донедавна доводилося свої буряки аж у вісім пунктів з району возити. І тепер, будь ласка, сюди йтимуть буряки ще й з сусідні — Волоцького, Красилівського та Білогірського районів.

До речі, з заводом і залізницею в Теофіполь прийшли Правда, таких людей, що й паровоза не бачили, тепер тут нема. Але все одно радість.

На закінчення дуже печує питаннячко дошкуляло: а як воно гармонуватиме отакений гігант, якому води та й води треба, і отакісінська річка? Чи не буде гірко від цього занадто солодкого сусіда? Чи не означає це для рибок і всього суцього в воді кінець світу?

— Ні, — авторитетно запевнили і заспокоїли мене, — жодна краплина брудної води не потрапить у річку. Все передбачено, все зроблено по-господарському. Полква буде тільки для окраси і відпочинку.

А гігант своє робитиме. З великою насолодою для людей.

І. СОЧИВЕЦЬ.
Хмельницька область.

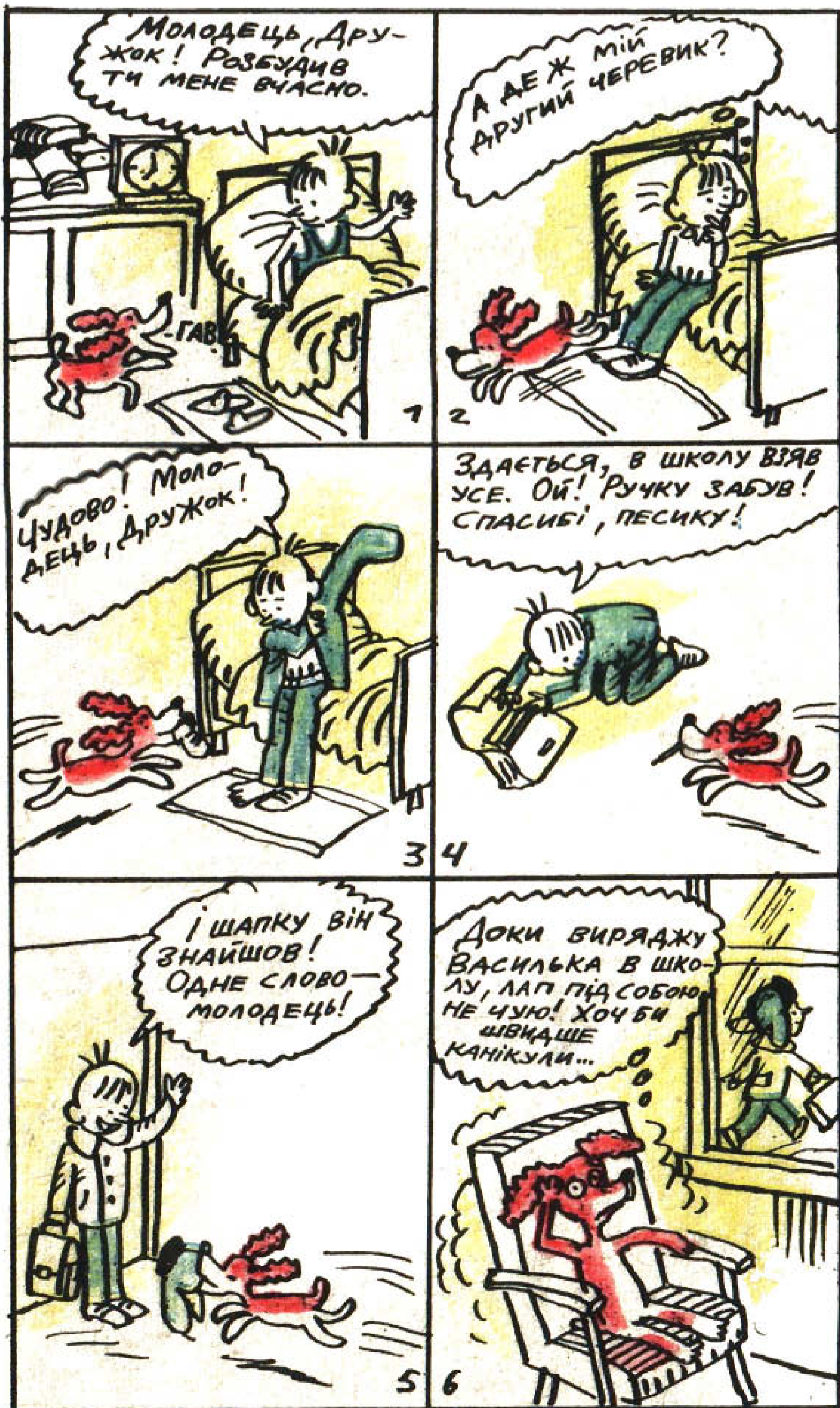
ЯК ЗАСТУП УЧИЛИ ПРАЦЮВАТИ

У дворі мама копає грядку для квітів. Неподалік від неї грається малий Гена.
Мама каже:
— Синку, допоможи мені. Я й заступ тобі принесу.
Стали копати грядку вдвох: мама — швидко і легко, Гена — аж сопе, бо заступ не слухається його рук.

Колупав він землю, колупав, а потім питає:
— Мамо, чому твій заступ гарно копає, а мій ні?
— А й справді, — глянула мама на синуву роботу. — Мабуть, він ще мало працював.
— То як же бути? — стурбовано питає Гена.
— Треба навчити заступ працювати.
— А чи зумію я?

— Зумієш. Тільки не давай йому лінуватися. Натискай на нього сильніше... Ось так.
Вже за столом, сьорбаючи борщ, Гена поважно сказав:
— А з нього вийде непоганий робітник.

Володимир СЕНЦОВСЬКИЙ.

РИБАЛКИ

Два малі
Василі
Рибку вудили в Сулі.
Як на річку вирушали,
Всім удома обіцяли:
— Ми наловимо лінів,
Натягаєм окунів,

А ще, може, й сома
Принесем додому!
Довго, довго Василі
Рибку вудили в Сулі.
Упіймали карася —
Оце й рибка вам уся!
Микола НЕТЕСА.

ДОЩ

Старший брат Микола намалював на папері небо, хмари й поле.
— А зараз, — каже Микола, — намалюємо дощик.
— Ні, не треба дощику! — злякалась Оленка. — Малюнок розмокне!

Іван БАНАР.

ПОВТОРИВ

Учителька пояснює урок
І бачить, що Грицько її не слуха:
То ліпить всяких звірів і пташок,
То друзів шепоче щось на вухо.

Ось бачить — він під парту вже поліз...
Пояснювати врешті перестала
І мовить строго: — Грицю, підведись.
А повтори-но те, що я казала!

Грицько підвівся, дивиться униз
(У класі мертва тишина запала)...
— Ви говорили: «Грицю, підведись.
А повтори-но те, що я казала».

Борис СТЕПАНЧЕНКО.

I. В. ГАЦЬКО — головний інженер «Харківметробуду»

— Коли ми прокладали тунель і споруджували станцію під залізничним вокзалом, до мене прийшов його начальник. «Майте на увазі, друзі-метробудівці, — сказав він, — виявиться в нашому будинку хоч одна тріщинка, робитимете капітальний ремонт за власні кошти».

У його словах, хоч і сказаних напівжартома, була й цілком зрозуміла тривога. Річ у тім, що по трасі метро, у тому числі й під вокзалом, — винятково важкі обводнені ґрунти, так звані пливуни. І через це вокзал стоїть на підземних палях, а ми проходили якраз під ними. І так пройшли усю ділянку, так провели роботи, що потім з лупами оглядали будинок вокзалу — й не виявили жодної тріщинки. Отож, коли настане час планового ремонту, залізничники робитимуть його за свій рахунок.

До чого це я веду? До високої якості будівництва. А її забезпечила уся наша країна. Чудовою технікою, устаткуванням, конструкціями та матеріалами, які надсилали триста підприємств з усіх кінців Союзу. Активно допомагали і допомагають нам метробудівці Москви, Ленінграда, Києва... Зрозуміло, що, повсякчас відчувачи таку міцну та надійну підтримку, працювати не по-ударному — просто гріх.

Тому до високої якості робіт долучилися ще й високі темпи. Першу чергу метро — з вісьмома станціями, вагонним депо, будинком управління — ми ввели в дію достроково — 23 серпня 1975 року.

II. В. ВИХЛЯЄВ — бригадир слюсарів-монтажників «Харківметробуду»

— Ким тільки не доводиться бувати будівникам метро! Як мовиться, і швець, і жнець... Суміжні професії нам усім просто-таки дуже потрібні. А от водолазами моїм хлопцям і мені довелось стати поки що лише один раз.

Це трапилось, коли над містом пройшла сильна злива і розмила покрівлю тунелю, який ми саме проходили. Покрівля обвалилась, і протягом лічених хвилин тунель залило на двометрову висоту. Усе залишилося під водою: двигуни, електрошвизи, обладнання... Ось тоді й стали ми водолазами. Бо ж на рахунок — кожна година.

Кілька діб довелось відкачувати воду, потім демонтувати машини та устаткування, ремонтувати техніку. Не скажу, що купання було дуже приємним. Але зате графіка робіт бригада не порушила.

Тепер це вже історія, і там, де ми пірнали, нині мчать підземні експреси. А ми — на новій ділянці метро. Вже за два роки до діючих станцій підключаться ще п'ять, які складуть разом лінію довжиною 18,5 кілометра. Але й це ще не все. На початку наступного року розпочнеться будівництво другої черги метрополітену — салтівської лінії. Вона зв'яже центр міста з новим житловим масивом — Салтівкою. Там мешкає понад двісті тисяч чоловік, і перевезення їх на роботу і з роботи — досить гостра на сьогодні проблема. Однак і друга черга — це ще не все. Буде й третя, що проляже в напрямку аеропорту. І навіть це не все, бо далі усі три лінії розширюватимуться і розвиватимуться.

Отже, роботи нам вистачить. Приємної і радісної роботи для людей. Заради них можна бути й водолазами.

Чотири монологи про харківське метро

III. М. БЕЗСОНОВ — начальник метрополітену

— Нещодавно біля входу до станції метро якийсь чоловік напідпиту говорив знайомому: «Поїду я сьогодні трамваєм. Оце щойно кинув п'ятака в автомат, а він хап мене за поли й не пускає. Мабуть, там якась машинерія вловлює алкоголь...»

Очевидно, той чоловік просто помилувався і намагався пройти повз суцільний автомат, а не той, у який кинув монету. Та хай собі думає, що в нас встановлено антиалкогольну електроніку: наступного разу входитиме у мармурові палаци тверезим. Адже метро — це не лише швидкість, комфорт і зручність. Це ще й висока культура — і працівників метрополітену, і пасажирів.

Саме з цим девізом — «За найвищу якість обслуговування!» — ми прийшли до XXV з'їзду партії. Ми хочемо, щоб у пасажира складалось враження, ніби в метро усе робить-

ся само собою. А цього, звісно, досягнемо лише тоді, коли організація роботи всього нашого величезного господарства буде практично ідеальною. До цього й прагнемо.

IV. К. ДІДИК — робітник одного з харківських заводів

— Що було до метро? У мене було так. Прокидався о шостій, а пів на сьому вже стояв на одній нозі в трамваї. Другу ніду було поставити. Коли виривався з трамвая, недолічувався мінімум двох-трьох гудзиків. Але й це не найстрашніше. Найстрашніше — запізнювався на роботу. І все через транспорт. Мав за це дві догани і безліч зауважень. Норми, щоправда, виконував.

А як тепер? Прокидаюсь без чверті сім. Одягаюсь, мов на вечір відпочинку (на заводі, звісно, працюю в спецівці). На початку восьмої — вже на станції «Вулиця Свердлова». Сідаю у вагон і читаю підручник: готуюся до занять у вечірньому технікумі. На роботі — повний порядок: норму перевиконую на двадцять — тридцять процентів. За півроку після відкриття метро одержав уже дві подяки і чотири премії.

Що можна ще додати? Хіба те, що метро, на мою думку, — чудове місце для побачень...

Монологи записав В. ЧЕПІГА.

Малюнки С. ГЕРАСИМЧУКА

Бригадир комплексної бригади «Харківметробуду», депутат міської Ради М. І. Квітню.

Чергова по станції «Спортивна» К. Д. Стеценно.

На привокзальній площі.

— Бабусю, це ж зовсім не страшно!

ІНТЕРВ'Ю

ГУМОРЕСКА

— Громадяни, тихо! Кричите всі, і я нічого не чую... У вас, дівчино, що?

— Чобітки і туфлі. Сюди нові підметки, а сюди...

— Бачу. Кидайте ваше взуття он туди, в куток. Прийдете за ним увечері. А у вас?...

— Дірка в каструлі. Чи не змогли б запаяти?

— Питаєте! Я лико з телеграфного стовпа здеру. А каструлю тим більше залатаю... У куток! Теж увечері... Слухаю вас, громадянине.

— Розстроїлося піаніно.

— Настроїмо. Запишіть на цьому аркуші вашу адресу і чекайте мене завтра вранці. З восьмої до дев'ятої... Чого прийшли ви, молодий чоловіче?

— Підстригтися. Під шеф-кухара нашого ресторану Діму Сосновського. Бачили?

— Тю! А хто ж, як не я, підстригаю його? Проходьте і сідайте в крісло... У вас, громадянине, що стряслося?

— Не можу відкрити дверний замок. Заїло.

— Лишайте адресу. Буду через півтори години.

— Та, кажу ж, не можу потрапити в квартиру. Прийдіть, будь ласка, раніше.

— Буду через годину! Чим можу прислужитися вам, бабуню?

— Зупинився годинник. Настінний, старовинний.

— Можна й старовинний! Чекайте мене завтра в першій половині дня.

— Лишати, значить, адресу?

— Вашу адресу, бабуню, пам'ятаю так само, як власну. Я ж у вас телевізор і пілосос лагодив... Одне слово, чекайте. Неодмінно буду!.. Чого завітали ви, громадянине?

— Взяти інтерв'ю. Я — кореспондент газети.

— У мене?! З якого дива?

— Написали про вас до редакції жителі мікрорайону.

— Скаргу?

— Навпаки. Дякують за зразкове обслуговування. Це правда, що нікому ні в чому не відмовляєте?

— Стараюсь...

— Звідки ж у вас такий рідкісний універсалізм?

— У нашому роду майструють всі. Так що, можна сказати, з діда-прадіда.

— Чи давно обслужуєте населення?

— З минулого року. Саме з того часу, коли переселився в новий мікрорайон.

— Що змусило вас узятися за цю справу?

— Обставини. Житловий масив побудували, а побутових послуг на ньому — як кіт наплавав. От і пішов до мене замовник густим косяком...

Михайло ПАЛЬЧИК.

КАРТИНА ТРЕТЯ

Кабинет Новаша в тимчасовому приміщенні контори будівництва. Телефони, клавішний переговорний апарат. Новаш розмовляє з бригадиром малярів-штукатурниць Катериною Семенівною.

Новаш. Як ви знаєте, Катерино Семенівно, слово «атом» після Хіросіми стало для людей страшним, багато хто навіть чути його не хотів би.

Катерина. Лячно людям, боязко. Тінь від того проклятого атомного гриба все ще ніби висить над землею.

Новаш. От-от. А в страху ще й очі великі. От і навколо нашої будівлі кружляє чимало різних чуток. А може, хтось їх ще й підігриває. І хотілось би, щоб — наперекір цьому — все, що ми тут будуємо, навіть виглядом своїм говорило людям про життя, про радість, про сонце, про весну...

Катерина. Я ж і дівчатам своїм кажу: оздоблюйте, кажу, стіни так, щоб людям від вашої роботи весело було!

Новаш. От-от. Тому я й покликав вас. Ви з своєю бригадою виявилися... Це не тільки я, всі так вважать! Коротше кажучи, не просто малярами-штукатурами виявилися, а, я сказав би, художниками! Такі барви добираєте, такі орнаменти, що...

Катерина. Спасибі, Василю Івановичу, не перехваліть, щоб не наврочити. А дівчата в мене, справді, — хоч куди. Такі вже працювати та добрі, та смиренні, та лагідні, душа щира, руки золоті...

Новаш (сміється). А язик у кожної — як бритва...

кажу, таранько безхвоста, да воскресне, кажу, бог, і да розточаться, кажу, вразі його...

Новаш. От що, бабусю, ви сідайте, справу свою коротенько викладайте, але все ж не забувайте, що тут ви не на базарі. На теревені-вені у мене нема часу.

Мокрина (до Марини). А не казала я, що вони — наша людина! І про теревені-вені знають, і про базар... (До Новаша). У наших краях найкращий базар, либонь, у Чорнобилі, в неділю. Приїжджайте. Тільки ж тепер з Києва як понаїжджають — інший раз не дотовпишся, ге? Дорогу зробили з ексхальту, то вони і машинами, і автобусами, і тими чортопхайками, що ото з колясками... Ну, наче мішок на них розв'язався!

Катерина. Ви, бабо, про діло кажіть... Треба ж таки й совість мати, га?

Мокрина. Га?

Марина. Справді, кумо, що ж це ми той... (До Новаша). Діло в нас пильне і дуже невідкладне. Спитати хочемо: коли ви нас і куди ви нас?..

Новаш. Як, як? Нічого не розумію.

Мокрина. Ну, переселяти нас — коли і куди? Чутка є, що в двадцять чотири години і не менш, як за п'ятдесят кілометрів. Кажуть, що тут на п'ятдесят кілометрів кружка ті ваші атоми літатимуть так густо, що як хто надихається їх, то буде сохнути на нї.

Новаш. Хто це вам сказав?

Мокрина. Люди говорять, люди. А роз'яснення нема. Спитали ми нашого колгоспного бригадира, а він каже: «А до вас, каже, бабо

ляти, то і пригадайте. Що приходили, мовляв. Просили. Та старі ж вони. Та немічні...

Новаш. Зрозумів. А тепер слухайте мене. Дитячий садок у вашому колгоспі є?

Мокрина. Аякже? Двоє онучат моїх там.

Новаш. Однесіть ви туди гуску, однесіть індичку і скажіть так. Ходили, мовляв, до товариша Новаша, вклонялися йому гускою й індичкою, щоб зглянувся, коли будуть переселяти. А він сказав за ці гостинці «спасибі» і пообіцяв, що раз ми до нього з добром, то й він нікого не турбуватиме і переселяти не буде зовсім. А гуску й індичку просив віддати в дитячий садок.

Марина. Не будете переселяти?

Новаш. І на думці не маємо.

Мокрина. А як же ті атоми?

Новаш. А ми їх — у підземелля, та навкруги — бетоном на півметра, а зверху свинцем, та знову бетоном, та знову свинцем — нехай спробують вискочити!

Марина. Ну, а Прип'ять від них не пропаде?

Новаш. Воду для атомної станції ми будемо брати не з річки, а з окремого водоймища. І як та вода покрутиться коло атомів, то назад у Прип'ять більше не повернеться. Ні краплини не повернеться. Наука, знаєте, все може, як дуже захоче.

Мокрина. А не одурите, га? Бо, знаєте, на світі стільки брехунів розвелосся, що...

Новаш (до Катерини). Катерино Семенівно, скажіть.

Катерина. Ідіть, бабусі, додому та збе-

Олександр ЛЕВАДА

Здрастуй, Прип'ять!

Катерина. На те й шука в озері, щоб карась не дримав.

Новаш. Згодний, згодний, мені карасів не шкода. Так-от, Катерино Семенівно, я вже сказав головному архітекторові, щоб на обговорення ескізу оздоблення кожного інтер'єру запрошували і вас.

Катерина. Дякую. Це честь для мене.

Новаш. І хочу відразу порадитись з вами про таку справу. От ми закінчуємо житловий будинок під номером шість. Як би краще оформити в ньому парадні під'їзди? Щоб вони ніби аж співали! Та ще й на якийсь душевний мотив! Подумайте. (І звертаючись до дверей). Хто там?

Двері раптом відчинилися, з сусідньої кімнати пролунав голос баби Мокрини: «Молода ти ще вчити мене!»

В чому справа? Що там сталося?

Входить Мокрина, а незабаром і Марина

Мокрина (до незримого опонента, вбік дверей). Я не тільки тебе, я й самого архирея не боюся! А ви, кумо Марино, не слухайте її, заходьте, заходьте. Що з того, що він великий начальник, він же при нашій Радянській владі, а не навпроти! (І, обернувшись нарешті до Новаша та низько вклоняючись йому, майже проспівала солоденьким голосом). Дра-а-стуйте, товаришу старший керівник чи як вас там, з понеділком будьте здорові, ге?

Новаш. Спасибі, будьте й ви здорові. Що там сталося? Ви до мене в якійсь справі?

Марина (теж вклоняючись). Вибачайте, що ми той... Ваша секретарка, чи як там вона вам доводиться, каже, щоб ми не той, але у нас така справа, що ми...

Мокрина (перебиває). А я кажу їй: мовчи,

За рішенням XXIV з'їзду КПРС в районі м. Чорнобиля Київської області будується перша на Україні атомна електростанція.

Про будівників, які невтомно перетворюють у життя накреслення партії, про їхню трудову доблесть, про їхній невичерпний оптимізм розповідає у своїй новій п'єсі «Здрастуй, Прип'ять!» відомий український драматург Олександр Левада.

Подаємо уривок з третьої картини цієї п'єси, в якій виникають всілякі несподівані ситуації, в якій багато життєрадісного гумору.

Мокрино, ніякий атом не прилипне, ви самі, каже, як атомна бомба!»

Марина. Голову колгоспу спитали, а він як гримне: «Одчепіться, каже, від моєї душі, мені он строгача за молоко припаяли, а ви з усякою юрундою...»

Мокрина. Я вам скажу так: якщо будете переселяти, то щоб хату мені знов поставили над Прип'яттю. У мене гуси живуть на Прип'яті, — весною як вижену на річку, то вони й живуть там цілісіньке літо самі. А восени знов заганяю в двір. Хату зробіть трохи більшу, аніж та, що в мене є, і під шифером, це вже само собою, а головне, щоб близько до Прип'яті. (Знизивши голос). А я вам за це найбільшу гуску принесу. Сама заріжу, сама й обпатраю, їжте на здоров'я, ге?

Марина. А в мене гусей нема, зате індиків табун. То я вам вже той... індичку... Не для хабара, цур йому, та воно ж для вас, певно, мала дрібниця — та індичка... Я від щирого серця — на гостинець вам.

Новаш. На гостинець?

Марина. Авжеж. А ви, як будете пересе-

рять у неділю всіх жінок з вашого села на збори. Ми вже домовимося про це з вашим партійним секретарем. Я сама прийду, ще й когось з інженерів приведу. На зборах про все й поговоримо.

Мокрина. А ваше слово, вибачайте, чого-небудь варте?

Катерина. Та я ж партійна.

Мокрина. Ага, ага... Ну, то приходьте, послухаємо.

Катерина. Я тут за бригадира, своїми руками будую, і якби це не на добро людям — я перша підняла б крик.

Марина. Недавно в телевізорі в якійсь виставі казали: кричати, кажуть, це ще не метод, га?

Новаш. Правду казали. Не метод.

Марина. І я так думаю. Тільки, що воно таке — метод?

Мокрина. Може, Мехтодь?

по цій мові Марина й Мокрина враз встали і, мов по команді, вклоняються Новашеві.

Марина й Мокрина (разом). Спасибі ж вам вперше... і вдруге... і втретє...

Марина (до Катерини). Приходьте ж, бригадирко, ми вас прямо в президію посадимо.

Мокрина (до Новаша). А гусочку в дитячий садок я таки подарую. Якщо вже так вийшло, то нехай... Меншеньку, аніж думала вам, але подарую.

Марина й Мокрина (ще раз вклоняються). Прощавайте, та й спасибі. (Виходять).

Катерина (добродушно копіюючи їх). І я скажу: прощавайте, та й спасибі.

Новаш. Ходіть здорові.

У селі Надлаку завжди повно гостей. Добираються сюди, хто як.

Одні летять літаком.
Інші їдуть поїздом.

А дехто заскакує на «бобику».
Та всі з одним і тим же:
— Покажіть...

Господарі показують, ведуть у поле. Гости мнуть у руках важкі колоски, рахують зернини.

— Ти глянь, — дивуються, — центнерів п'ятдесят з гектара дасть пшениченька. У вас що — засухи не було?

— Та була...
— А звідки ж такий урожай?

Тоді господарі починають розказувати. Про сівозмінні сорти, добрива, обробіток ґрунту.

Дехто з гостей ображається.

— Навіщо нам ці казочки! У нас теж — і сівозмінні, і сорти, і добрива, а вродило не так. Не інакше — якийсь секрет тут закопаний. — І їздять полями, блукають у двометровій кукурудзі, заглядають на фермах у годівниці.

Знаючи, що краще один раз побачити, ніж сто разів почути, ми й собі рушили за ними. І теж намагалися скрізь зазирнути, усе помацати. А потім тишком-нишком відстали, і — до бригадира тракторної бригади, Героя Соціалістичної Праці Василя Івановича Моторного.

— Може, не хочете усім казати, то хоч з нами поділіться, — просимо.

— Чим?

— Та секретами...

— А де ж я їх візьму? У нас все, як на долоні. Просто — працювати треба.

Правду сказав бригадир. Самі в цьому переконалися. Підішли до кавалерів ордена Леніна Антона Пантелейовича Юхименка, Ярини Захарівни Донченко, Григорія Семеновича Бур'яна, Петра Макаровича Пампущенка, Миколи Івановича Мельниченка, а вони слово в слово процитували Моторного. Вирішили інших орденосців обійти, але секретар партбюро В. Г. Баул відрадив:

— Тиждень на це згаєте, а почувте те ж саме.

— Чому тиждень?

— Ходімо — дізнаєтеся...

Прийшли в колгоспний музей. Віталій Григорович підвів нас до мальовничого стенда.

СЕКРЕТИ БЕЗ СЕКРЕТІВ

Герой Соціалістичної Праці, заслужений агроном УРСР Прокіп Артемович Писаков, головний агроном колгоспу.

Кавалер ордена Леніна та ордена Жовтневої Революції Галина Пилилівна Александрова, доярка.

— Дивіться.

Дивимося і читаємо. Виявляється, Герої Соціалістичної Праці (а їх у колгоспі аж чотири) захопили майже всю Галерею Героїв, що в районному центрі Новоархангельську. Дев'ять кавалерів ордена Леніна та сім — ордена Жовтневої Революції відвоювали солідну площу на районній Дошці пошани. А ще ж тут є п'ятдесят нагороджених орденами. Про медалістів вже й не кажемо.

От у що виливається бригадирове «треба працювати»!

А тут саме головний агроном колгоспу, Герой Соціалістичної Праці Прокіп Артемович Писаков нагодується. Ми — до нього.

— Секретів не маємо, — мовив Прокіп Артемович, — але я переко-

нався, що земля, як і жінка, увагу любить. Наші механізатори намагаються бути галантними кавалерами і в усьому їй догоджати.

Скажімо, В. Г. Волошин, М. Д. Колочий, І. В. Шумейко, П. Д. Тересевичус ставляться до неї так: якщо вже орють, то до міліметра заданої глибини дотримуються. Агроном може усе поле на колінах облязати, кожен квадратний дециметр землі промацати, а огріхів не знайде. Якщо сіяти беруться, то кожна зернина лягає туди, куди треба. І не яка-небудь зернина, а першокласна. Підгодовують пшениченьку, як мале дитя, тільки не манною кашею, а добривами, знають, скільки дати рослинам «калорій» восени, скільки — раною весною, а скільки — як уже потепліє.

А от про самого Прокопа Артемовича не можна сказати, що він постійний у своїх симпатіях. Був час, він мало не на руках «безосту-1» носив. Почув про нові сорти пшениці «Аврора» та «Кавказ» — ними захопився. Усі на них перекинулися, а в Писакова нова симпатія — «одеська-51». Не така вередлива, каже. «Аврорі» та «Кавказу» райське життя подавай, на наших же землях два дні сухо, а на третій — дощ не йде. Тут «одеська-51» краще виручить.

Гадаєте, це його остання примха? Аж ніяк! Тепер Писаков випробовує шість нових сортів пшениці та шістнадцять — гібридів кукурудзи. Придивляється, кому з них свої симпатії віддати.

До речі, за таку непостійність його ніхто не лає, а навпаки. Бо завдяки їй колгосп «Зоря комунізму» щороку по п'ятдесят центнерів пшениці з гектара має та понад сотню центнерів — кукурудзи. Ясна річ, що з такою урожайністю достроково виконати п'ятирічку по продажу зерна державі була не така вже й складна штука.

Ми все про хліб та про хліб. З одного боку, воно ніби й правильно, бо хліб — усьому голова. А з іншого — і до хліба щось потрібне. Ну, наприклад, шматок м'яса чи сала.

Колгоспники Надлака мають добрячий шмат і м'яса, і сала. Не гірший, ніж паляниця. Бо «Зоря комунізму» — спецгосп. Торік тут виростили, відгодували і продали державі понад дванадцять тисяч телят. Аби ви краще уявили, що ховається за цією цифрою, скажемо: майже таку кількість худоби зовсім недавно здавали всі колгоспи району. А ховатиметься за нею ще більше, бо незабаром стануть до ладу ще два відгодівельних комплекси.

Ми ледь стримуємося, щоб не вибухнути зливою цифр. Можете повірити, усі вони звучать, наче музика. А останній акорд — чотири мільйони. Це — щорічний прибуток.

Ось чому летять у Надлак літаком, їдуть поїздом, заскакують на «бобиках». Цікавляться секретами.

М. ЖУК,

В. БОНДАРЕНКО.

Новоархангельський район
Кіровоградської області.

Мал. О. МОНАСТІРСЬКОГО

Календар ледаря.

ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРИЙОМ

УСМІШКА

— Сьогодні ти поведеш його в дитячий садок, — заявила мені дружина, — я вже більше не можу.

— Мишко, — покликав я чотирирічного сина, — збирайся в садочок.

— Н-н-не піду! — замахав руками й задрігав ногами Мишко.

— Ось бери його й радуйся, — сказала дружина, — я поспішаю на роботу.

Переконати сина у таких випадках неможливо. Я задумався. Треба застосувати педагогічний прийом.

— Ти вже дорослий, — сказав я синові, — і повинен мене зрозуміти.

Ось дивись, я їду на роботу, мама теж, Оленка йде в школу, всі люди працюють. Ти теж працюєш в дитячому садку і повинен іти на роботу.

Тільки ледарі і дармоїди ніде не працюють. Чи, може, ти хочеш ледарем бути?

— Ні, — відповів похмуро Мишко і почав збиратися.

На подив дружини, син кожного ранку очоче ішов у дитсадок. Я пишався своїми педагогічними успіхами. Розмова забулася.

Одного разу син несподівано запитав:

— Тату, а ти, як був малим, ходив у садочок?

— Ні, — відповів я. — Бачиш, ми жили трохи в інший час.

— А ти, мамо?

— Я теж ні, — відповіла дружина.

— От бачите, — сумно протяг Мишко, — мене так у садочок посилає, а самі були ледарями і дармоїдами...

Феодосій МАНДЗЮК.

НЕМА КРАЩЕ ТОГО ЦВІТУ

Що таке — Черкаський шовковий комбінат?

Для одних це — велика новобудова дев'ятої п'ятирічки. Для інших — це діюче підприємство.

Для третіх він — другий рідний дім, у якому їх уперше в житті навчили працювати й творити красу.

Для четвертих це — мільйони метрів «Віренеї», «Білану», «Сміляни», «Черкащанки», «Марсіанки», «Порт'єрної» та інших чудових тканин, які всіма кольорами веселки приворожують очі покупців і особливо, певна річ, жіночої статі.

А зайдіть-но в цехи комбінату... Та хіба то — цехи? Цілі багатогектарні поля! Стоїш на одному кінці того «лану», а другий аж ген на обрії мріє... Стоїш і дихаєш вільно й легко, на повнісінькі груди — геть чисто так як у полі: день і ніч тут очищають повітря кондиціонери... І цвітуть-розквітають на грядках-верстатах різнобарвні шовкові тканини... А працює на тих верстатах усе народ молодий та веселий: середній вік робітників (переважно — робітниць!) не перевищує 22 років. Тим-то й зрозуміло, чому помічник майстра Віталій Дробиш як тільки зайде у цех, так і заводить улюбленої:

Нема краще того цвіту-у...

А весь цех так одразу посмішками й розцвітає. Бо в цеху всі знають і всі поважають помічника майстра. Він — кавалер ордена Трудового Червоного Прапора та ювілейної медалі на честь 100-річчя від дня народження В. І. Леніна, секретар партбюро цеху, очолює експериментальну дільницю по досягненню найвищої продуктивності праці на верстатах СТБ — вам цього мало? А у своїй справі Віталій — артист, віртуоз, хоча... Хоча який віртуоз зуміє грати на тридцяти двох інструментах водночас? А Віталій — не грає, а працює на тридцяти двох верстатах одразу. І не тільки сам працює, а й інших навчає. Галі Загородній, приміром, лише у серпні 18 років виповнилося, а вона вже десятьма верстатами диригує. Ткалі Люда Пархоменко та Зоя Хоменко мають по одинадцять верстатів, а відришниця Тамара Джанумова встигає обслуговувати всю дільницю. Отака арифметика!

А як мелодійно звучить слово «ткаля» в устах Люби Руденко! «Я — ткаля», — говорить вона, і до цього вже нічого більше додати. Хіба додамо, що передова робітниця успішно виборює право першою підписати трудовий рапорт XXV з'їздові партії. Нові верстати дівчина освоїла так, ніби сама їх і сконструювала. Про неї кажуть: «У її руках — робота горить, а сама вона горить у роботі».

Любов Руденко, ткаля.

Віталій Дробиш, помічник майстра.

Галина Іванова, ткаля.

Віра Бабич, крутильниця.

Володимир Іванов, помічник майстра.

Але хто на комбінаті справжній ас — так це помічник майстра Володимир Костянтинович Іванов. Він так закоханий у верстати АТ-2, що з кожним роком бере їх собі усе більше та й більше. Нині у нього їх 49. І так любо «виграє» на них Володимир Костянтинович, що слава долинає і до його рідної Івановської області, звідки родом і він, і його дружина Галя. Як тільки почули вони про будівництво нового шовкового комбінату в Черкасах, так і приїхали сюди. Приїхали, засукали рукави і перекваліфікувалися на будівничих. А потім знову стали ткачами. Легкої долі, словом, не шукали. Доля сама знайшла їх — і доля, і слава, і учні, і послідовники, і нагороди: в обох — ордени Трудового Червоного Прапора, а у Володимира Костянтиновича — ще й орден Леніна.

А чи всі, хто прийшов сюди, мріяв саме про таку долю?

— Ні, — чесно признається крутильниця Віра Бабич. — Я приїхала до Черкас вступати у педагогічний. А вступила на комбінат. Тут стала і комуністом, і депутатом міськради, тут і орден «Знак пошани» здобула, і медаль... Тут закінчила й технікум легкої промисловості — заочно...

— Ну, а з педагогікою ж як, покінчено?

— Як то — покінчено? Тільки за останні два роки навчила п'ятьох робітниць! Ось, знайомтеся, — Галя Мізерна: ще учениця, але вже сама може повністю обслуговувати всю робочу зону.

Так що педагогіка, як бачите, й тут — найнеобхідніша суміжна професія!

Ну, а на закінчення — коротке інтерв'ю з директором комбінату Руфом Михайловичем Печаловим.

— Нелегка вона — ця легка промисловість, — каже Руф Михайлович. — Але з такими людьми, як у нас, — працювати легко. Золоті у нас люди! Дев'яту п'ятирічку ще в липні минулого року завершили. Три з половиною мільйона квадратних метрів тканин понад план випустили. Так що — не соромно XXV з'їзду партії звітуватися. А погляньте, яке розмаїття кольорів та візерунків мають наші тканини завдяки нашим славним художникам, колористам і дисинаторам!

Поглянули. Очі розбігаються... Стільки тої краси, стільки того цвіту! Розквітати ж йому буйно та пишно добрим людям на радість!

В. БОЙКО,
спец. кор. Перця.

«ПИЛОШОШ»

ГУМОРЕСКА

Заходжу яюсь зі своїм шестирічним Сашком до універмагу. Ходимо, роздивляємось.

— Тагу, купи пилошоша!

— А навіщо він нам? У нас же є пилосос.

— Той, що є, буде мамі, а цей буде мій, — наполягає синок.

— Ну, знаєш, це ти щось не те...

— Чому не те? Чому не те? — перейшо мій синок на вереск.

— А чому б і справді не купити? — втрутився продавщиця.

— Так у нас є пилосос, — розгубився я.

— Буде ще один, запасний, — розплився в посмішці продавщиця.

— Ні, громадянко, купувати другого пилососа я не буду! Я на дві зарплати їє працюю!..

Продавщиця змріяла мене недобрим поглядом.

— Такий здоровань живе на одну зарплату. Пхе! Я такого чоловіка вигнала б під три чорти!

— Громадянко, ви забуваєтесь!..

Сашко знову своєї:

— Пилошоша хоцу!!!

Продавщиця тільки цього й чекала.

— Ну й батьки пішли! Щоб оце довести дитину до такого стану! Ви не батько!

— Та як ви смієте?! — гримнув я на продавщицю.

Біля відділу, де продавалися пилошоси, зростав натовп. Жінки гомоніли:

— Який гарний хлопчик...

— А батечко... Скнара нещасний!

— Черства душа. Нічого не вдієш.

«Тікати!» — майнуло в голові. Та от серед жіночого гармидеру почувся рятівний чоловічий голос:

— Чого накиннулися на людину? Не купує — і правильно робить. Нічого потурати дурним примхам. А цьому шмаркачеві я замість пилососа дав би по шиї.

Що тут скоїлося! Жінки кричали:

— Подивіться на цього суб'єкта!

— Головоріз!

— Міліція, мабуть, розшукує.

І громадянина, який подав за мене голос, наче вітром здуло.

...А ми з Сашком принесли додому нового «пилошоша».

Валентин КИРИЛЕНКО.

У БУДИНКУ ВІДПОЧИНКУ

— Тут є усе, щоб ви себе

Могли, немов удома, почувати...

— Тоді на біса, — визиривсь Панас, —

Я прилетів сюди відпочивати?!

Іван КОНОНЕНКО.

м. Кривий Ріг.

Мал. В. ШИРЯЄВА

— По тротуару треба ходити, дамочко!
— Не трамвай, об'їдеш!

СТРАШНЕ ПЕРО

ЖЕ В АУСАКА...

1. Випив з хлопцями по сто грамів горілки, але прошу дуже, щоб простили мені цей гріх, що взяв на душу.

с. Щербашенці Богуславського району Київської області.
(Водій В. П. Бойко).

2. Нескільки минут тому випів віна назад.

с. Ісайки Богуславського району Київської області.
(Водій В. В. Семенов).

3. Випив стакан віна, прав при собі не імєю. Хотів утекти — не вдалося... простіть мені.

с. Ісайки Богуславського району Київської області.
(Водій Штромило М. Я.).

4. Я, Голіченко Д. С., випів 150 гр казюнки більше п'ять не буду в чем своє обов'язательство беру на себя.

5. ЖАЛОБА-ПРОТЕСТ ВІД ГРОМАДЯНИНА ЗАБОЛІТНОГО ІВ. СЕМЕНОВА

25 у маю с нами случилась трапилась пригода нещастя.

Іхали ми на возі з конякою. Аж раптом на мене наїхала машина.

Моя кобила трохи з іспугу перелякалась фицнула назад і зламалось дишло у возі.

З водітелем зпочатку погирналися посварилися, але потім розійшлися мірно.

Зараз я дуже наюсь, што поступіл так.

На другій день кобила стала припадати на передні ноги.

На третій день перестала їсти. А на п'ятий день стала жалітьця на сільніє головні болі і на резі в животе.

Так ото я до вас свертаясь обращаюсь товариш і громадині начальни. Просю допоможіть горю моему нещастю. Допоможіть спіймать найтіть того шофера.

Його хвамілії точно не знаю. Номерів машини теж бо машина (Бобін) була заляпана грязью. Но добре помню, що вурка і хуліган імел зельноюю кабіну.

с.мт. Іванків Київської області.

Копії зняв М. ЛУК'ЯНЧУК,
ст. лейтенант міліції.

— Здається, батьку, в моєму вихованні ти десь дав маху.

НЕ МОЖЕ БУТИ

— Ти чув, Миколо, що твоя теща на тому тижні посковзнулася, впала, на правій руці аж три пальці вивихнула, і тепер вони не згинаються?

— Не може бути, недавно вона мені дулі давала, так згиналися.

Надіслав І. ОСАУЛЕНКО.
с. Капустинці
Яготинського району
Київської області.

ЗНАЙШОВ СПОКІЙ

Один чоловік мав дуже баланучу жінку, котра не давала своїми розмовами спокою.

Одного разу, йдучи з концерту джазової музики, жінка сказала йому:

— Не розумію, що ти знаходиш у тій божевільній музиці?

— Спокій, — відповів він.

ЗМІНА НОСІВ

Малий Петрусь вбігає в хату і вигукує:

— Мамо, несуть!

— Хто несе, кого несуть? — цікавить мати.

— Дядьки татка п'яного несуть! А ви казали, що його десь чорти носять.

Надіслав І. ГАНОШЕНКО.
с.мт. Веселе
Запорізької області.

ЦЕ ЩЕ НЕ ВСЕ

— І ото все, що лишилося від нашої «Волги»?

— Ні, Галю, решта прикладена до акту про аварію, в яку я потрапив.

Надіслав В. КОРНАРАКІ.
м. Одеса.

ГАЛАНТНІСТЬ

Домовилися чоловік і жінка одне одного на «ви» називати.

— Панасе Андрійовичу, чи не хочете свіженьких вареничків?

— Дякую, Одарко Пилипівно. І так щодня. Аж одного разу десь чоловік довго затримався.

Одягнулася жінка, побігла в чайну, а чоловік її там. Вона до нього:

— Я за вами, а ти тут?! Забралися, та й сидиш!! Щоб ви крячкою сів!

Надіслала М. ДЕЯКУН.
м. Кіровоград.

В ГОСТЯХ

В гостях, за столом, чоловік і жінка сидять поруч. Хазяїн пропонує випити по чарці горілки, а чоловік відмазує: «Не п'ю!» Коли жінка вийшла, чоловік поспішно сказав: «Миколо! Ану повтори те, що ти говорив раніше!»

Надіслав О. ШЕВЧЕНКО.
м. Полтава.

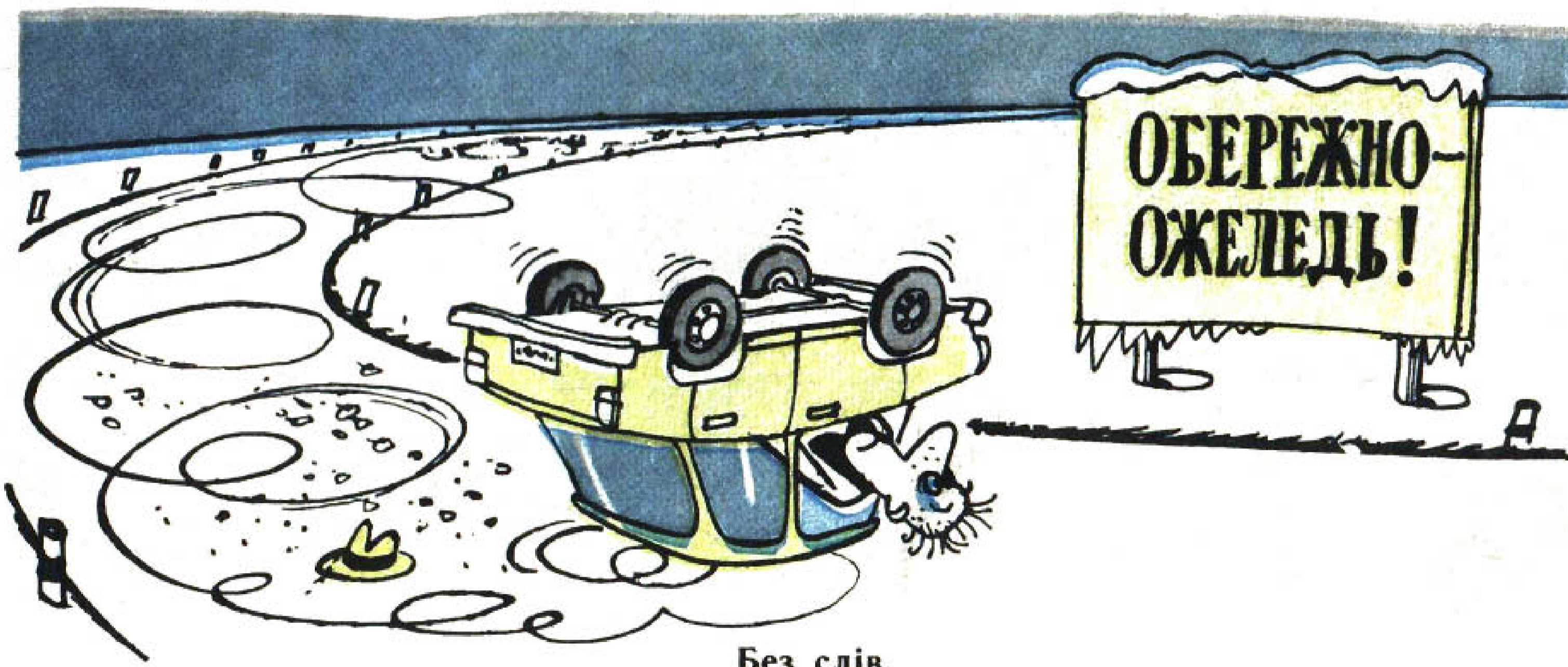
ПЕРЦЕВІ ВІДПОВІДАЮТЬ

★ У листі з колгоспу імені Жовтневої революції (село Куниче Вінницької області) повідомлялося про те, що старшим охоронником у їхньому колгоспі призначили Мельника І. І., який раніше був засуджений за крадіжки.

Як повідомив голова Крижопільського районного комітету народного контролю тов. Марківський, правління колгоспу увільнило Мельника з посади старшого охоронника.

★ Продавець сільмагу у селі Роздол (Одеська область) Кравченко до своїх обов'язків ставилася байдуже, а до покупців — грубо. Про це пайовики написали до редакції.

Як повідомив голова виконкому Березівської райради тов. Муринський, за порушення правил торгівлі продавця Кравченко з роботи знято.

Без слів.

Головний редактор
Ф. МАКІВЧУК.

Редакційна колегія: С. ГЕРАСИМЧУК, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ, Д. МОЛЯКЕВИЧ, С. ОЛІЙНИК, І. СОЧИВЕЦЬ (відповідальний секретар), В. ЧЕПІГА (заст. головного редактора).

ВИДАВНИЦТВО
«РАДЯНЬСКА УКРАЇНА»

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4. Тел. 41-89-12, 41-89-17, 41-89-15. Для телеграм: Київ Перець

Журнал «Перець» № 4 (974)
(на українском языке).

Виходить двічі на місяць.

Здано до набору 16. I. 1976 р. Підписано до друку 2. II. 1976 р. БФ 06266. Папір 70×108¹/₈. Фіз.-друк. арк. 2. Умовн.-друк. арк. 2,8. Обл.-вид. арк. 4,54.

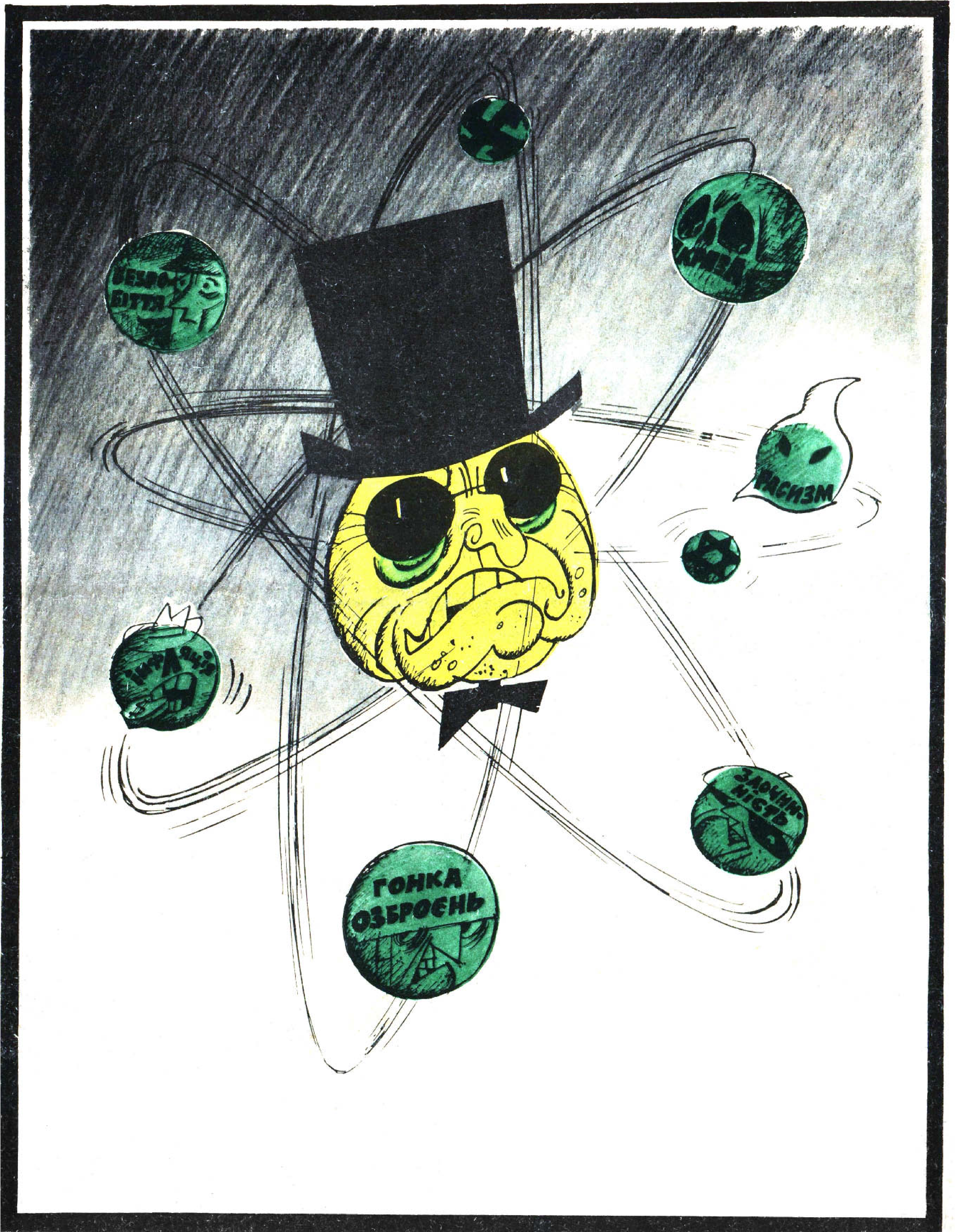
© Журнал «Перець», 1976 р.

Рукописи не повертаються.

Передруковуючи із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

Ордену Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94. Зам. 0420. Тираж 2 850 000 прим.

Отсканировал О. ЛЕСКИВ, обработал А. ЛЕБЕДЕВ для сообщества:

Капіталізм і його постійні супутники.